

DARBININKAS

XLVI NO. 63.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 19, 1961

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTU

Rusk atvyko kalbėtis su Gromyko, ar konferencija galima

Politinė mugė atsikelia šią savaitę į New Yorką, prie East River, kur rugsėjo 19 Jungtinės Tautos pradeda posėdžius. Čia iškilis visi aštrieji klausimai: Berlyno, kom. Kinijos, Kongo,

nusiginklavimo, kolonializmo. Čia atvyks ir prezidentas Kennedy su savo programa.

Pirmiausia betgi čia susitiks ir privačiai aiškintis valstybės sekretorius Rusk su Sovietų Gromyko. Washington dvi dienas, rugsėjo 15 ir 16, posėdžiaus Amerikos, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos ministeriai sutarė, kad Rusk pareikštų Gromyko Vakarų norą taikingai spręsti ginčijamus Berlyno ir Vokietijos klausimus. Nuo šio pasikalbėjimo priklausys, ar bus įmanoma paskesnė oficiali konferencija.

Prancūzija atsisakė dalyvauti

konferencijoj dėl Berlyno su Maskva dabartinėm teroro sąlygom.

VAKARŲ NUOLAIDOS:

Komunikate apie Vakarų sutartus siūlymus Maskvai nieko nesakoma, tačiau N. Y. Times

spėja, kad Vakarų ministeriai eis į nuolaidas:

— De facto pripažinti rytų Vokietiją; — pripažinti Oderio-Neisės liniją pastovia siena; — sumažinti Vakarų karines įgulas Berlyne; — sustabdyti

propagandą iš Vakarų Berlyno; — neduoti Vokietijai atominių ginklų.

TIKISI IS MASKVOS:

— kad Sovietai pripažins ir garantuos Vakaram teisę susisiekti su Berlynu.

HAMMARSKJOLDAS AFRIKOJE SU LĒKTUVU ŽUVO; JUNGTINĖS TAUTOS JAU ATSIDURĖ DŽIUNGLĖSE

J. Tautų akcija Konge truko jau 14 mėnesių ir niekada nebuvo taip kritikuojama, kaip dėl peritos savaitės žygio, kada JT kariuomenė jėga mėgino užimti Katangą, suimti jos vyriausybę, nuginkluoti kariuomenę ir prijungti prie centrinės vyriausybės Leopoldville. Katanga, nors jau netekusi buvusių belgų karininkų vadovybės, pasipriešino. Kautynės Katangos sostinėje Elizabethville ėjo keturias dienas. Kiek aukų — skaičius nurodo labai skirtingus.

JT gen. sekr. Hammarskjoldas rugsėjo 18 turėjo susitikti su Katangos prez. Tshombe šiaurinėje Rhodezijoje tartis dėl kovų sustabdymo. Hammarskjoldas lėktuvas iš Leopoldville pakilo, bet pakeliui į Rhodeziją dingio.

Tą pat dieną Rhodezijos teritorijoje buvo surastas sudužęs lėktuvas ir tarp žuvusių aptažintas Dag Hammarskjoldo kūnas.

Ar tai lėktuvo nelaimė ar sabotazas, galės būti aiškinta paskiau. Hammarskjoldo dingimu šiuo metu buvo suinteresuota tik Maskva, ne Tshombe. Ji dabar galės spausti, kad vietoj gen. sekretoriaus būtų sekretoriatas iš "troikos", kurios kiekvienas narys turėtų veto teisę.

Karo veiksmai sukėlė triukšmą prieš JT sekretorių Hammarskjoldą ir už jį. Prancūzija rugsėjo 15 paskelbė, kad jis peržengė įgaliojimų ribas. Anglija puolėsi tarpininkauti ir sustabdyti Elizabethville kovas, pasisakydama betgi už Katangos prijungimą prie Leopoldville valdžios. Amerika pareiškė tokią pat nuomonę, laikydamą, kad JT kariuomenė Konge vykdė Saugumo Tarybos uždavini.

Sovietai apkaltino Ameriką ir kitus vakariečius, kad jie nori sustabdyti Kongo valstybės sujungimą, siūlydami paliaubas Katangos sostinėje.

Kongo ministerio pirmininko Adouloso pavaduotojas kom. Gizengas grasino grįšias į savo Stanleyville, jei Kongo nesius savo kariuomenės Katangai užimti.

Nemalonus kovų faktas kompromituoja JT, kurios ten vyko sukliudyti galimo pilietinio karo, o pačios virto "agresorium". Ir dar blogiau: JT kariuomenė Katanga spaudžia. Dabar aštriau ir kyla klausimas: ar J. T. Konge neperžengė savo įgaliojimų?

Ginantieji remiasi 1960 liepos 14 Saugumo Tarybos nutarimu, kad JT kariuomenė bus pagalba Kongo vyriausybei, iki jos kariuomenė bus pajėgi uždavinius atlikti. Kaltinantieji nurodo paskesnį, š. m. vasario 21 nutarimą, kuriame JT raginamos imtis priemonių, kad neprileistų pilietinio karo. Kaltinantieji nurodo faktą, kad JT nesiėmė nuginkluoti Gizengos

kariuomenės, kurią valdo Lundula ir kuri neatiduota centrinės kariuomenės vado gen. Mobutu žiniai. Nurodo taip pat JT dvejopą matą: Kongo valstybei sujungti JT griebiasi karo, o Korejai sujungti? Vokietijai?

Spėjama, kad JT gen. sekr. Hammarskjoldas norėjo skubiai susidoroti su Katanga, kurios prezidentas Tshombe nėra populiarus tarp komunistuojančių Afrikos naujų režimų, ir tokiu būdu laimėti jų palankumą dar prieš šios JT sesijos pradžią.

DAG HAMMARSKJOLD

AMERIKIEČIŲ ATSAKYMAS: GERIAU JAU KARAS NEGU KAPITULIACIJA

G. Sokolsky (JA) pasakoja, kaip prie jo namo privažiavo liuksusinis automobilis, išlipo jaunas vyras ir atėjo pas jį į butą. Vyras ėmė kalbėti, kad visas pasaulis eina velniop dėl karo; baisios bombos gali viską sugriauti, reikia nusiginklavimo...

Aš jį paklausiau, — sakos Sokolsky, — kodėl jis atvyko pas mane, trukdydamas man "sekmadienio nuotaiką"; kodėl jis nevyksta pas Chruščiovą pakalbėti jam apie bombas. Vyras tuojau atsakė: esą "mes" turime atstovus 81 valstybėje ir...

"Manęs neinteresuoja 81 valstybė, bet kodėl tamsta nevyksti pas Chruščiovą atkalbėti nuo bombų"...

Vyras išmovė prie kaimyno durų kalbėti apie bombas...

Chruščiovą, turėdamas šitokių "apaštalautojų" Amerikoje, dedasi turis pagrindą tikėti, kad jau visa Amerika "atversita". Jis ir sako, kad Amerikos liaudis nekariaus. O kreipdamasis į Anglijos atstovą, Chruščiovą kalbėjo: esą Anglija, Prancūzija, Italija, Graikija, Vokietija bus pirmas taikynys; Anglijai sugriauti reikės tiek ir tiek bombų. Tačiau kai Angli-

ja bus sugriauta, esą Amerika nepajudins piršto... Šitokių šantažų Chruščiovas tikisi suskaldys Vakarų. Jis net gyrėsi, kad Anglija, Prancūzija, Italija esančios užstatas Chruščiovo rankose prieš bet kokį karą. Tokio užstato akivaizdoje Amerika tikrai nesipriešins ir priims tai, ką diktuoja Chruščiovas.

Amerikos eilinis žmogus kaip iš tikrųjų galvoja, parodė dabar Gallupo institutas, kuris paklausė: jei rytų Vokietijos komunistai uždarytų kelius į Berlyną ir trukdytų lėktuvus, ar Jungtinės Valstybės ir sąjungininkai turėtų prasikinti kelią jėga? Atsakė 64 proc. — taip, 19 — ne, be nuomonės 17.

Antras klausimas: jei Rusai reikalautų Berlyną kontroliuoti, ar tai vestų į karą? Atsakė 61 proc. — taip, 25 — ne, 14 — be nuomonės.

Taigi Amerikos masės žmogaus atsakymas ne toks, kokio nori Chruščiovas. Jis daug aiškesnis ir griežtesnis nei pačių Amerikos politikų. Ir jei Amerikos politika parodo griežtesnio pasipriešinimo, tai ji išreiškia amerikiečių masės nusiteikimus.

ATOMINIO AMŽIAUS MELAS

Jo tarnyboje įsikinkė gera valia žurnalistai, maršalai ir jaudinasi, kad kai kas nenori meluoti ir Chruščiovą lygina su Hitleriu

Belgrado konferencija, dabar Jungtinių Tautų sesija yra toki momentai, kada Maskva pasistengė — paleido propagandą iš visų pabūklų. Pati Maskva sprogdina atomus ore — gsdina karu. Jos agentai, kaip Sokolsky atkreipė dėmesį, Amerikoje eina per namus ir — taip pat gsdina karu. Amerikoje išpopuliarinti žurnalistai, kurie lankėsi pas Chruščiovą, suaktyvėjo Amerikos spaudoje — W. Lippmann (NYHT) gsdina atominiu karu; C. L. Sulzberger (NYT) populiarino Chruščiovo reikalavimus ir ėmėsi ginti jo vardą nuo lyginimo su Hitleriu. Jų pasisakymuose įdomu ne tai, kad jie skelbia mintis, palankesnes Maskvai, nei Amerikai, bet kaip jie mėgina prieiti prie Amerikos žmogaus.

W. Lippmann iki šiol politinius siūlymus pateikdavo, išeidamas iš "susidariusios politinės realybės", iš politinių jėgų balanso. Moralės ir sentimentų reikalas jam neegzistavo. Dabar jis staiga prašneko ir apie moralę. Atominio karo mygtuką galėtų paspausti esą tik "moralinis idiotas".

Kuo bausis atominis karas? Ogi kad jo padariniai būtų nepataisomi. Esą Amerika netektų 30 - 70 milijonų žmonių; netektų savo konstitucijos, savo respublikos, nes tada įsigalėtų išlikusiems gyvimi karinė diktatūra. Tai baisiausias daiktas demokratui amerikiečiui. Tarp atominio karo padarinių Rusijoje, kuriais autorius gsdina ir Chruščiovą, tai nebūtų įvykdytas pažadas pakelti ūkinį standartą.

Kai Menšikovas užtikrino, kad Amerikos "liaudis" karo nenori ir nekariaus, bet Gallupo institutas rado, kad ta "liaudis" labiau pasisako už karą, nebu už kapituliaciją, tai W. Lippmannui liko aiškinti: liaudis, visuomenė nesupranta karo padarinių; juos supranta vyriausybės žmonės, ir jie turi kontroliuoti opiniją.

MIRĖ KAROLIS ŽALKAUSKAS
Washington rugsėjo 16 mirė Karolis Žalkauskas. Palaidotas rugsėjo 19.

Velionis buvo gimęs 1892 gegužės 29 Sukonių dvare, Šiaurinių ap. Teisės baigė Maskvos universitete. Lietuvoje buvo profesorius teisių fakultete, kurį laiką buvo vidaus reikalų ministras. Trentyje 1952 buvo Vliko vykdamosios tarybos pirmininkas.

Eisenhaverio kritika

Buvęs prez. Eisenhoweris, kuris lig šiol palankiai atsiliepė apie prezidento Kennedy politiką užsienio klausimais, rugsėjo 16 Chicagoje jau ėmėsi kritikos: esą vyriausybė nepažįs Kubos bei Laosu krizėse; prileido iki kaltinimų aukštesiems karininkams dėl jų ištikimybės Amerikos idealam; nesuranda bendros kalbos su Kongresu, nors jame yra savosios partijos žmonių santykiu 2:1.

RESPUBLIKONAI DĖL KOM. KINIJOJ

Respublikonų komiteto pirmininkas W. E. Miller rugsėjo 16 kreipėsi į prezidentą Kennedy, kad, jei reikės, Amerika vetuotų kom. Kinijos priėmimą į J. Tautas. Pažymėjo, kad prezidento nusistatymas buvo aiškus prieš, tačiau jį užtemdė vyriausybės narių pasisakymai, palankūs komunistinei Kinijai — Stevenson, Bowles, taip pat už. kom. pirm. Fulbrighto.

Bet kad visuomenės jausmai nevirstų nesukontroliuojami ir nesprogtų, vyriausybės neturi pertempti savo reikalavimų. Amerikos jausmai būsią nesukontroliuojamai pertempti, jei Sovietai norės blokuoti kelius šiam kraštui į Berlyną; Sovietai būsią pertempti, jei Amerika duos Vokietijai atominius ginklus.

Sitokių "kompromisu", Lippmann mano, turėtų baigtis iki kito karto dabartinis susidūrimas dėl Berlyno ir Vokietijos. Tokis "kompromisas" praktiškai reikštų Vakarų žingsnį atgal, Maskvos žingsnį pirmyn.

C. L. SULZBERGER

C. L. Sulzbergeris seniai buvo prašęs pasikalbėjimo su Chruščiovu. Chruščiovas jį pasikvietė dabar, kai Chruščioviui buvo svarbu garsintis Vakarų spaudoje. Ir Sulzbergeris buvo klusnus jam pasitarnauti. Dabar, kai N. Y. Times vedamajame palygino Chruščiovą su Hitleriu; kai J. Alsop (NYHT) nurodė, jog ne Hitleris taip begėdiškai nešantažavo kaip Chruščiovas, tai Sulzbergeris ėmėsi aiškinti, kad Chruščiovo nereikia lyginti su Hitleriu. Esą Hitleris nenormalus žmogus, o Chruščiovas tai labai žmoniškas. Jis ir kiškius medžioja; jis nenorįs visus žydus paversti į muilą; jis ir karo nemėgsta, kaip tai mėgo Hitleris, Chruščiovas norįs turėti tik karo vaisius be karo.

Chruščiovas kalbėjosi ir su Prancūzijos senu politiku Reynaud — tuo pačiu, kuris buvo Prancūzijos ministeris pirminkas ir kapituliuojo prieš Hitlerį. Dabar tas politikas žodžiais kapituliuoja prieš Chruščiovą. Dar labiau kapituliuojo prieš kom. Kiniją feldmaršalas Montgomery, tenai besilankydamas ir pažadų beklaušydamas.

Kiek Chruščiovas "labai žmoniškas", prabilo temperamentinga Ruth Montgomery (JA): Premjeras Chruščiovas yra didžiausias atominio amžiaus melagis. Tik prieš kelis metus paskelbė, kad Sovietai niekada neatnaujins atominių bandymų, kol to nepadarys Vakarai pirmieji. Dabar komunistų bosas vaišes Nehru skalbė kitą pažadą: Sovietų Sąjunga niekada pirmoji nevertos ginklų... Kadangi labai dokumentuotai yra įrodytas Chruščiovo paprotys daryti tai, ko jis sakos labai nenorįs, tai pastaroji jo žinia mus džiugina mažiau, negu jis būtų grąsinęs numesti bombą į Washingtoną per savaitę laiko nuo šio sekmadienio.

Sakytum kvaila? Taip! Tačiau ne tiek kvaila, kaip sindikalinio kolumnisto, kuris aplankė Nikitą jo dačoje ir paskui su neįtikėtinu naivumu rašė, kad "prezidentas Kennedy ir Amerikos tauta praleido gerą progą padaryti Chruščiovą savo draugu, nes prezidentas Kennedy Vienoje jam papriestaravo...

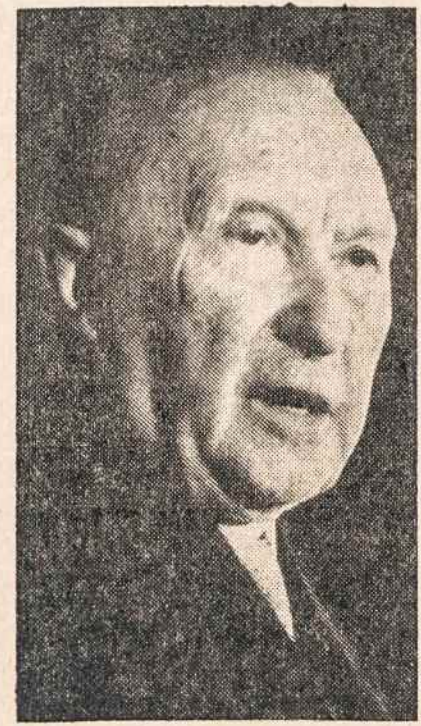
Vakarai pasiūlė Kinijos klausimą

Vakarai sutarė patys įrašyti kom. Kinijos klausimą į JT sesijos tvarką. Pasiūlė N. Zelandija, parėmė Amerika ir Anglija. Siūlo svarstyti: ar Kinijai turi atstovauti nacionalinė Kinija ar komunistinė?

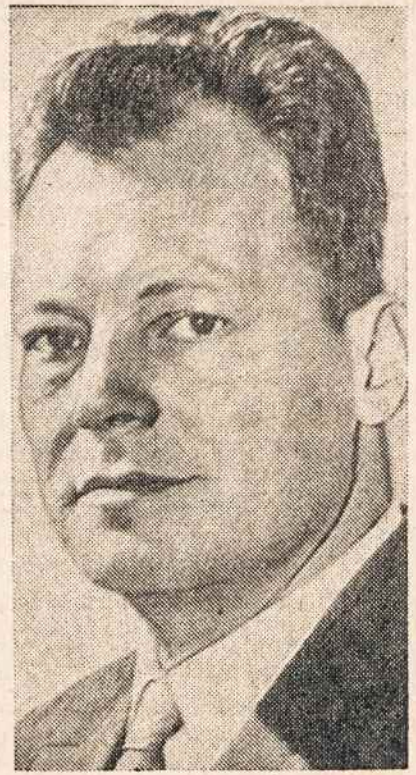
Kas bus Vokietijos kancleris?

Vokietijos parlamento rinkimuose rugsėjo 17 Adenaueris neteko absoliutinės daugumos. Vyriausybę turės sudaryti koalicija. Ją sudarys arba CDU (krikšč. dem. unija) su "laisvųjų vokiečių" partija, arba su soc. dem. arba soc. demokratai sudarys koaliciją su "laisvųjų vokiečių" partija. Kas tada bus išrinktas kancleriu — neaišku. CDU parlamente gavo atstovų 241, turėjo 270, soc. dem. gavo 190, "laisvųjų vokiečių" partija 66. Procentais: CDU gavo 45.2 proc. balsų, 1957 - 50.1 proc., soc. dem. gavo 36.3 proc., 157 - 31.8, "laisvųjų vokiečių" partija gavo 12.7 proc., 1957 - 7.7.

Adenaueriui pakenkė Berlyno krizė. Kai viceprez. Johnsonas lankėsi Vokietijoje, jis atsisakė į Berlyną vykti drauge su Adenaueriu. Vokietijoje tai buvo suprasta kaip Amerikos atsisirbojimas nuo Adenauerio. Antra, Amerikos vyriausybės kai kurių narių iš anksto pasisakymas už nuolaidas Vokietijos kaina, už jos nusiginklavimą ar bent atominių ginklų nedavimą, sukėlė vokiečiuose nepasitikėjimo Amerika, o Adenaueris visu šimtu procentų buvo rėmęs Amerikos vyriausybės liniją.

VOKIETIJOJE Nr. 1: Adenaueris

VOKIETIJOJE Nr. 2: Brandtas

DEPORTACIJOS IŠ BERLYNO

Vakarai buvo įspėti apie Sovietų naują planą — rytų Berlyno pasienio gyventojus deportuoti ir padaryti niekieno negyvenamą juostą. Kokia ji bus pločio — neaišku. Taip Sovietai visur daro, įsijungę svetimus kraštus.

Valstybės sekretorius Rusk rugsėjo 15 įspėjo Sovietų atstovą

Svarbu skaičius

Sovietai reikalauja, kad nusiginklavimo derybose dalyvautų 15 valstybių atstovai: 5 Vakarų, 5 Rytų, 5 "neutrallieji". Lig šiol pagrindinis visose derybose klausimas ir buvo, kas turi dalyvauti derybose: pradėjo nuo 4 (Amerika, Anglija, Prancūzija, Sovietai), išsiderėjo iki 10, kad būtų po lygiai balsų; dabar jau reikalauja, kad būtų 15 ir tokiu būdu Sovietai turėtų balsų persvarą. Amerikai linkus sutikti, kad "neutrallieji" būtų 3, tačiau be balso.

Nesam akli, kurti ir kvaili

Viesulas, kurio akyje generolas (2)

Ramos šviesoje atsistojo trys dideli žmonės: senatorius J. W. Fulbright, užsienių komisijos pirmininkas, kuris parašė prezidentui bei apsaugos sekretoriui memorandumą, pasikau dar kalbą pasakė; atsistojo Arleigh A. Burke, atsargos generolas, kuris viešoje kalboje atsiliepė taisy pačiais klausimais kaip ir senatorius; atkvieštas į senato vidaus saugumo komisiją dar ir Edward Hunter, psichologinio karo ir komunistų taktikos Azijoje ekspertas, kuris liudijo liepos 11 ir kurio liudijimus taisy pačiais klausimais paskelbė senato komisija rugpjūčio 27. — Viskas sukasi apie tuos pačius klausimus ir maždaug tuo pačiu laiku. Jeigu suminėtum, pavyzdžiui, senatoriaus mintis kurio klausimu ir šalia pridėtum kitų pasisakymus, gautųsi dialogas maždaug tokiais klausimais ir tokio turinio, juos visai atitraukiant nuo gen. Walker bylos, atitraukiant nuo asmeninių reikalų ir grąžinant į problemų kelią. —

KAIRIEJI IR DEŠINIEJI KARIUOMENĖJE

Fulbright: Neleistina, kad ekstremistai iš dešiniojo sparno kariuomenėje imasi globoti mitingus, seminarus, skirtus kontraversiniam politiniam dalykam.

Burke: Kariniai žmonės negali būti nei "kairieji" nei "dešinieji". Pagal savo visą paruošimą jie yra vidurio kelio žmonės. Kai mes stojome į tarnybą, mes prisiekėme Jungtinių Valstybių konstitucijai — ją vykdyti ir palikti visa, kas ja remiasi. Mes taip prisiekėme daug sykių savo karjeros eigoje.

KRITIKA IR TAUTINĖS VIENYBĖS REIKALAS

Fulbright pasisakė prieš dešiniojo sparno akstremistus, kurie daug kritikuoja, ir kalbėjo, į kur toji kritika veda:

Radikaliosios dešinės propagandoje sudaromas įspūdis, kad mūsų laisvoji visuomenė prisunkusi korupcijos ir sugedimo. Jų sakoma, pavyzdžiui, kad šio krašto mokyklos, bažnyčios yra komunistų infiltruotos. Neseniai Pittsburgo prekybos rūmų ir kitų organizacijų globojamam seminare vienas atsargos admiralas plėtojo mintį, kad esą Amerikos užsienių politika nuo antro pasaulinio karo nuolat žaidė Sovietų naudai; kad J. Valstybės kariškiai esančios nepajėgios atlaikyti staigios Sovietų atakos ir kad derybos su Rusais dėl nusiginėklavimo iš tikrųjų esąs appeasementas. Beatodairiniais kaltinimais, kad piktybės, kurios mums graso, yra ne išorinės, bet mūsų pačių visuomenėje, kraštutiniai iš dešiniojo sparno kelia nepasitikėjimą ir įtarinėjimus ir, taip darydami, graso suardyti pagrindinę Amerikos tautos vienybę ir sumenkinti sutarimą, kuriu remiasi sėkminga tautinė politika.

Pasisakęs prieš tokią kritiką, kaip destruktivinį reiškinį, senatorius nurodo, kad prezidento vaidmenį kritikoje ir skatiniuose: Tikslai prezidentas kaip mokytojas ir moralinis lyderis gali pakelti amerikiečius iš apatijos, abejingumo ir įkvėpti jiems pasiaukojimo, kuris reikalingas, jei turime pergyventi šio amžiaus pavojus. — Siūlė, kad karių pareiškimam būtų paskirta civilinė kontrolė.

— General Motors Corp. ir United Auto Workers 90 fabriku susstrekavo — viso 254, 165 darbininkai.

J. W. FULBRIGHT

Burke: Mes nesame akli, kurti ir kvailiai, kuriems reikia nurodyti, ką jie turi daryti. Mes visą savo gyvenimą praleidome tarnybose, išsitaravome laipsnius ir matėme daug žmonių, kurie kovoja už dalykus, mūsų išpažįstamus. Jei kalbama apie krašto vieningumą ir saugumą, tai saugumas yra mūsų tiesioginis uždavinys iš profesijos. Tačiau kas yra "saugumas"? — Tokiu klausimu admiralas sustoja prie dalykų, kurie gali būti vertinami kaip

POLITINIS, TAUTINIS SVIETIMAS KARIUOMENĖJE

Burke: Vienas iš daugelio dalykų, kurie sudaro krašto saugumą, yra tai, kas yra krašto gyventojų širdyse. Už ką mes stojame? Ką mes išpažįstame? Ką jūs darysit, jei būsite verčiamas? Ar jūs išlaikysite, ar sulinksite?

Prieš keleris metus — taip, Korejos kare, mes įsitikinom — turiu galvoje karines tarnybas, kad daugelis mūsų naujo-

ADMIROLAS A. A. BURKE

kų už nieką nestojo. Jie neturėjo jokių aiškių principų.

Radome taip pat, kad tie žmonės, kurie tikrai išpažino savo tikėjimą, bet kurį tikėjimą, kurie pasitikėjo savo kraštu, nesidavė lengvai perplaujami smegenis. Jie nelengvai sulinko komunistų spaudžiami. Tie žmonės, kurie neturėjo tikėjimo, kurie nieku netikėjo, ne išpažino patriotizmo; kurie netikėjo savo bendruomene, galėjo lengvai būti sulenkiami. Ir mes turėjome žmonių, kurie savo draugus išdavė už cigaretę. Žmonės turėjo žūti už vieno laikinį malonumą.

Ir tada mes supratome, kad šiam kraštui trūksta vieno dalyko. Žmonės, kurie atėjo į mūsų tarnybas, neturėjo jo tiek, kiek jo reikėjo. Jie norėjo turėti, bet jie neturėjo.

Ir tada ėmėme tuos jaunuolius mokyti. Mokyti, kad jie turėtų turėti aukštą standartą, — kad jie mokėtų dirbti kitiems žmonėms; kad galvotų ne tik apie save. Ir buvo gerų vaisių. Jaunuoliai pradėjo suprasti, kuo šitas kraštas remiasi ir už ką stoja.

Taip kalbėdamas, admiralas turėjo galvoje karių patriotinį paruošimą ir ypač supažindinimą su komunistų taktika ir siekimais. Admirolo ir senatoriaus nuomonės ėjo skirtingais keliais — senatorius tikėjo, tikriau netikėjo, kad komunizmas Amerikos viduje yra pavojingas ir dėl to pasisakė už antikomunistinio paruošimo sustabdymą. Ne visi ir šiuo klausimu sutaria su senatorium.

PREZ. J. F. KENNEDY su patarėju gen. Maxwell Taylor.

PREZIDENTĄ TURĖJO NUŽUDYTI Išgelbėjo žmona ir vaikai

U. E. Baugham buvo viršininkas saugumo, kuris saugoja prezidentus. Po 30 metų jis dabar pasitraukė ir tarp kitų atsiminimų papasakojo, kaip buvo pasikesinimas nužudyti prezidentą John F. Kennedy. Tai buvo tada, kai Kennedy dar nebuvo perėmęs pareigų. 1960 gruodžio 11 buvo sekmadienis. Prezidentas buvo vietoje Palm Beach, Fla. Rytą 9:50 jis išėjo iš namų ir sėdo į automobilį vykti į pamaldas. Šiuo metu ir turėjo įvykti tai, kas būtų sudrebinę visą Ameriką. Kitoj gatvės pusėj priešais Kennedy namus stovėjo automobilis, kuris priklausė Richard P. Pavlick. Pavlick buvo suplanavęs: kai tik prezidentas pajudės, Pavlick savu automobiliu duos į prezidento automobilį. Pavlicko automobilis buvo 7 gabalai dinamito. Jo pakako, kad į orą išlėktų prezidentas su saugumo palydovais ir pats Pavlick; tokiu dinamitu kiekiu, anot saugumo, galima buvo nugriauti ir nedidelį kalną.

Būtų visi žuvę. Bet taip neįvyko. Pavlick paskiau prisipažino: prezidentą išgelbėjo faktas, kad su juo pro duris išėjo žmona su vaikais. Nei jai nei vaikam Pavlick nenorėjęs

padaryti nieko blogo. Jis tad atidėjęs atentatą, kad pritykėtų Kennedy vieną — gal bažnyčioje ar iš jos išeinant. Jis kelis kartus lankėsi bažnyčioje, kur buvo prezidentas. Jis fotografavo, kad geriau pasiruošytų. Bet iki jis tokios geresnės progos laukė, suspėjo apie jį patirti saugumas ir suimti.

Saugumas pirmas žinias buvo gavęs iš Belmonto, N. H., pašto: esą vietinis gyventojas, kurio ir pavardė buvo suminėta, kalbėjęs apie reikimą nužudyti prezidentą. Saugumas ieškojo to žmogaus pačiame Belmonte. Kad jis yra jau Palm Beach, patyrė tik gruodžio 14, trys dienos po ano plano prezidentą susprogdinti. Kitą dieną Pavlick jau buvo suimtas. Saugumas rado prie jo ir laišką, kuriame jis atsiprašo tuos, kurie gali būti užmušti ar sužeisti atentato prieš prezidentą proga. Jis tikisi, kad jo akcija prisidės prie piliečių pataisymo. Nelaimė esanti Kennedy, kad jis buvo išrinktas prezidentu. Pavlick taikyns buvo ne tiesiogiai prezidentas, bet Jimmy Hoffa. Tačiau vyriausybėje yra bailiai, kurie nedrįsta Hoffai pakirpti sparnus, tai jis, Pavlick, ir imasi prieš tuos bailius kovoti. Tokis atrodo tame laiške padrikusiu būdu reiškiama atentato motyvas.

Tas Amerikos žmonių taisytojas atsidūrė bepročių namuose.

Arkllys atostogose

Glenceva, Šimėnienė, Kudlova, Saškova, tokios naujos Vilniaus gyventojos, skundžiasi, kad audimo fabrikas "Pergalė" 1958 pradėjo statyti gyvenamuosius namus savo įėjom. Jau ketvirtį metų — sako — statomas mūsų namas, bet dar nebaigtas. Tai statybinės medžiagos negauna, tai pinigai iš banko neišduodami. Kai dabar paklausėm statybos vedėją, kodėl niekas nedirba, tai jis paaiškino, kad nėra kaip medžiagos atvežti — arkllys atostogose.

dieną Ramanauską iškviėtė statybinės miesto komitetas — statybos reikalų pareigūnas Kvaško — ir išbarė už "atsakingo pareigūno" šmeižimą. Dar to negana. Miesto komiteto paraginimu, susirinko tresto partiniai ir pasmerkė Ramanauską už šmeižimą. Ramanauskui beklisko skūstis toliau tik laikraštyje.

O GYVENTI RADOSI GERIAU IR LINKSMIAU . . .

Sovetskaja Litva rugpjūčio 15 pasakojo tokią Vilniaus gyvenimo istoriją, kuri nušviečia santykius tarp gyventojų, kurie čia atgabend, milicijos, teismo; nušviečia ir ypatingas butų sąlygas.

Vilniuje, Dzeržinskio gatvėje buvo apgyvendintas Glezer su žmona ir dviem vaikais. 1958 jis sugalvojo paimti tarnaitę. Pasamdė ir prie savo "gyvenamojo ploto" prirašė Aldoną Simonienę. Kai sykį ilgesniam laikui Glezerio šeima išvyko, Simonienė užėmė visą butą: viename kambaryje pati įsikūrė, kitame įkurdino savo seserį Narbutaitę su vyru. Parvykusio Glezerio Simonienė neįsileido į butą. Tas kreipėsi į miliciją, paskui į teismą. Vilniaus Lenino rajono teismas priteisė Simonienę iš buto išsikraustyti. Tada Simonienė padavė skundą į respublikinį vyriausią teismą pareikšdamą: Glezeris prirašė mane į savo butą kaip savo žmoną; dabar jis turi kitą žmoną ir nori mane iškraustyti, o aš esu su dviem vaikais . . .

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Vyriausias teismas rajoninio teismo sprendimą panaikino.

Ko nepadarė teismas, imasi daryti laikraštis. Laikraštis aiškina, kad esanti teisybė, jog Simonienė turė du vaikus, tačiau vienas nusiūstas pas jos motiną į Kriaunų kaimą Širvintų rajone, kitas vaikas pas jos vyrą, kuris gyvena Vilniuje, o ji pati tarnauja Vilniaus valgykloje kaip bufetininkė ir po darbo savo kambaryje rengia išgėrimus su kitais vyrais.

Laikraštis rašo ir apie Lenino rajono milicijos veikimą šioje byloje. Girdi, Glezeris daug sykių skundėsi milicijai. Buvo sudarytas prieš Simonienę aktas. Bet milicijos majoras paaiškino: tas aktas buvo perduotas rajono įgaliotiniui Andrejevkovui, į knygas neįregistruotas ir nežinia kur dabar dingęs.

TAČIAU PIENO IR MĖSOS SIEMET MAŽIAU

Lietuvoje valdžia ir partija specialiai svarstė padėti Vilkių, Pagėgių ir Šakių rajonuo-

se. Ten sovchozuose ir kolchozuose pieno ir mėsos siemet mažiau. Per septynis mėnesius, palyginti su pernai metais, pieno primelžta 13-22 procentais mažiau. Viena karvė davė vidutiniškai 340 - 400 kl. mažiaus. Valdžiai pieno pristatyta dar mažiau — 36-39 procentais mažiau nei pernai.

Valdžia ir partija prigrasino vietos partiniam vadovam, kad jei padėtis per mėnesį laiko nepasitaisys, jie bus traukiami "partinėm atsakomybėn".

SKUNDIKAI NEMĖGSTAMI, NORS IR PARTINIAI

J. Ramanauskas, Panevėžio statybos tresto darbininkas ir partijos narys, pasirodė Sovetskaja Litva su skundais. Girdi, jų statybos trestas blogai darbus atlieka. Labiausiai dėl to kaltas tresto vedėjas A. Pešina, kuris pro pirštus žiūri į trūkumus. Ramanauskas išsiaiškino, kad Pešino "praetis tamsi" — vokiečių okupacijos laikais jis irgi vadovavęs "fašistinei statybai". Apie tai Ramanauskas paskelbė rajoninėje partijos konferencijoje. Kitą

Norite geros — meniškios fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ
įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-2155 Resid. ILLinois 8-7118

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Pamėginkite užėiti pas mus ir būsite patenkinti.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street New York 2, N. Y.
Tel. AL 4-8319

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

DABAR JOS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rasysite/skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurai į R. Europą Mes padedame jums atsigaubinti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Intourist

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminiams į bet kuria USSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutauptysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N. Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N. Y., 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- LAKEWOOD, N. J., 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N. J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
- HAMTRANCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel.: TO 7-1575
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halstead Street — Tel.: WA 5-273
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N. J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa., 530 W. Girard Ave., — Tel.: WA 2-4035
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St., N. Y. — Tel.: GL 8-2256
- PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel.: GR 2-6387
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
- ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant Street — Tel.: CH 9-6245
- LOS ANGELES 22, Calif., 960 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- BOSTON 18, Mass., 271 Shaumut Ave. — Tel.: LI 2-1767
- WOODHAVEN 21, N. Y., 84-17 Jamaica Ave. — Tel.: VI 6-3330
- VINELAND, N. J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg. Skyrus atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusei metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsniai ir korespondencijos redakcija tašo savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už sketbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLENmore 5-7281

Mirtis visuomeninio darbo kelyje

Mirtis yra nuolatinė mūsų gyvenimo palydovė. Neatsikratoma, nepermaldaujama, pasaluoniška. Tyko kiekviename žingsnyje ir kiekvieną akimirka. Tai didžiausias ir kvečiausias žemiškos mūsų buities priešas.

Pirmasis ir paskutinis. Pirmasis, kai žmogus šioje žemėje atsirado, ir paskutinis, kai žmonija savo ilgą kelionę užbaigs. Sv. Povilas, rašydamas laiška korintiečiams, primena: "Paskutiniąjį neprietelę, bus sunaikinta mirtis". Jeigu bus sunaikinta, tai nėra visagalė, nors jos galia žemėje ir ilgai dar truktu. Mirties stiprybė yra laike. Laiko saikiui prisipildžius, kaip Sv. Rašte skaitome, bus "mirtis praryta pergalės". Tuo tarpu ji apgali žmones, kurie laikinai yra palenkę jos valiai.

Valia tikėti ar netikėti, kas Sv. Rašte sakoma. Netikėjimas didina žmogaus tragiką, nes prieš jį atsistoja gyvenimo beprasmiškumas. Mirtis atrodo dar labiau negilestinga ir žiauri, negu ji yra. Tikėjimas teikia paguodos ir vilties mirusius vėl sutikti. Tikėjimas amžina būtimi stato gyvenimui aukštesnius tikslus. Jie įtasmina gyvenimą, net ir labai sunkų, kančios privinusi. Ir mirtis darosi labiau pakeliama, nes pasitikima Dievu, kuris tikrai pakeičia žmogaus būseną. Žmogiškoji būtis su šiuo gyvenimu nesibaigia.

Persikyrimas, deja, paliekantiems žeidžia širdį. Tai yra žmogiška: artimųjų mirtį išgyvename su dideliu gaudumu ir skausmu. Sunku rasti paguodos žodį tiem, kurių namus mirtis aplanko.

New Yorko lietuviai skaudžiai tebeišgyvena kelių šeimų

nelaimę. Ji buvo netikėta, ir ji per skaudi. Netekome jauno rašytojo, jauno visuomenės veikėjo, visai dar jaunutės studentės. Trys jaunuoliai sunkiai sužeisti.

Jauno žmogaus mirtis dar skaudžiau paliečia, nes gyvenimas tik prasideda, yra tartum apsaugotas kuriam laikui. Gyvybė neturėtų prasmės, jeigu ji negalėtų prasiskleisti. Kada per anksti žūva, pajaučiame gyvenime tragiką. Dar labiau mus įskaudina, kai miršta jauni ir veiklūs.

Visuomeninio darbo trauka slypi už tos nelaimės, istikusios New Yorko lietuvių bendruomenėje. Žuvusieji ir sužeistieji buvo begrižta iš jaunimo stovyklos. Nevisi į tokius susibūrimus pasiskatina, kad išlaikytume savo lietuvišką dvasią ir atliktume tremtyje mums skirtus uždavinius. Žuvo, sakytume, kovoje, kuriai reikia nugalėti didelius E'o krašto tolius, reikr turėti tam ryžties ir aukos. Bet auka, kuri šį kartą nelaimės buvč paimta, per daug skaudi ir artimesiems ir lietuviškajai visuomenei. Vienas antiras net suabejoja, ar ji prasminga? Ar prasmingi didesni salėkiai, kurie keičius užpildo mašinomis? Bet toks klausimas jau užmuštų ir lietuvišką dvasią, ne tikai kūną. Niekur negalėtume pajudėti. Judėjimas nėra visai apsaugotas nuo nelaimės jokią akimirka.

Žuvusiųjų šeimom dar kartą reikšdami gilią užuojautą, tikimės, kad jų prisiminimas bus ilgai gyvas lietuvių širdyse, o visuomeninis jų darbas bus daugeliui paskata.

Balfo veikloje yra karštų ir vargū jautrių širdžių

Balfo veiklos metai 1960-61

Balfo apskaitiniai metai prasideda liepos 1. Ilgokai trunka, kol apskaitos suvedamos. Siemet dėl įvairių priežasčių tik dabar baigėme sudaryti pilną Balfo šalpos vaizdą.

Piniginė apskaita

Biudžetinių metų bėgyje Balfas turėjo 124,488 pajamų gryniais pinigais ir gėrybių už 118,157 dol., viso pajamų buvo 242,645. Centre gauta 85,112, Muenchene tremtinių įkurdinimui 39,376. Iš jų USEP (United States Escape Program) davė 22,000 dol., už kuriuos pirkti tremtiniams baldai, įrankiai ir p.

Gėrybės

Virš pusės milijono svarų buvo maisto produktai, dovanoti JAV valdžios. Jie visi nugabenti tik V. Vokietijos tremtiniams. Rūbų ir avalynės surinkta 40,290 sv., kurių didžioji dalis taip pat teko V. Vokietijos tremtiniams. Dalis rūbų panaudota siuntiniams į Lenkiją ir kitur.

Metinės išlaidos

Didžioji dalis pinigų sunaudoti tremtinių įkurdinimui. Tam tikslui išleista arti 140,000 D. M. (arba 35,000 dol.) Individualiai šalpai Vokietijoje — per 3,000 dol., Vasario 16 gimnazijai (pagal aukotojų valių) pa-

Praėjusių metų pajamos siekė ketvirtį milijono

siūsta 22,580 dol. Individualiniams siuntiniams išleista virš 30,000 dol., t. y. visas trečdalis Balfo piniginių pajamų. Administracija (8 tarnautojai) atsiėjo per 20,000 dol., t. y. mažiau kaip 10 proc. visų Balfo išlaidų, kurios siekė 219,667 dol.

Individuali šalpa

Per metus Balfas išsiuntė 1,329 siuntinius į užsienius — po 5 kiekvieną darbo dieną. Jų parengimas ir dokumentacija gana sunkūs darbai. Siuntinių, kuriuos būtų užsakę paskiri asmenys, buvo labai nedaug. Lietuvon pasiūsta 719, Sibirui 54, Lenkijon 512 ir kitur 34. Reikia pažymėti, kad daugelio vaistų prašymų Balfas jau nebegalėjo patenkinti, nes rusai Lietuvon vaistų ir su geriausiais receptais nebeįleidžia.

Daug kelionių, rūpesčių ir popierizmo reikėjo atlikti lietuvių įkurdinimą V. Vokietijoje bevykdant. Mat, išemigruoti jie, atrodo, jau nebegali, tad reikėjo kaip nors juos įkurdinti. Šis darbas ir toliau tebeįsijauja, ypač kad patys vokiečiai ir tarptautinės organizacijos šioje srityje Balfui nuosirdžiai ir dosniai talkina.

Pelnas ar nuostolis?

Balfo veikla nėra pelno siekimas. Per metus gauta 242,645 dol., išleista 239,829. Nepilnų trijų tūkstančių dolerių liekana susidarė iš 1,500 dol. pinigais ir apie tiek gėrybėmis. Ši liekana buvo beveik sunaudota liepos ir rugpiūčio mėnesiais, kurie Balfo veikloje visad būna "liesi". Nėra abejojėms, kad Balfo pinigai yra atidžiai ir apdairiai naudojami,

Centrų Valdyba ne tik tai prižiūri, bet patys valdybos nariai ir čekius išlaidoms pasirašo.

Balfo skyriai

Kone pusė visų Centre gautų pajamų atėjo iš Balfo skyrių, kurių veikiančių turime virš 60. Per metus daugiausia aukų gauta iš Chicago apskrities (7,712 dol.), Brooklyno — 6,331, bei Detroito — 3,476. Detroito Balfas turi 456 narius,

kurie užsimokėję nario mokesčių. Yra mažesnių vietovių, kur Balfo skyriaus darbą nuosirdžiai atlieka liet. bendruomenė arba kitos organizacijos; kai kur, ypač Pensilvanijoje, klebonai parenka aukų savo parapičių tarpe ir jas Balfo Centrei prisunčia. Balfo veikloje yra karštų, lietuvių kančiai jautrių širdžių, ir už jas reikia šelpiamųjų vardu dėkoti Apvaizdai.

Kun. L. Jankus, Balfo Reikalų vedėjas

Brooklynas, 1961. rugsėjo 12

VOKIETIJOS LIET. KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 2-3 Vasario 16 gimnazijos salėje, Huettenfelde, įvyko Vokietijos Krašto Tarybos suvažiavimas, kuriame dalyvavo 14 tarybos narių ir daug svečių. Suvažiavimą atidarė seniausias amžiumi E. Simonaitis, laikinai sekretoriavo jauniausias amžiumi J. Stankaitis. Suvažiavimui išrinkus prezidentą, pirmąją dieną pirmininkavo Stp. Vyckintas, antrąją — I. Apyrubis, sekretoriavo A. Boehm - Krutulytė.

Žodžių suvažiavimą sveikino Vliko tarybos pirm. J. Glemža, Raudonojo kryžiaus pirm. J. Norkaitis, Katalikų sielovados

Vokietijoje direktorius T. A. Bernatonis, Venezuelos lietuvių bendruomenės vardu kun. A. Perkunas. Raštu — Balfo įstaigos vardu Kairienė.

Ilgą ir išsamų pranešimą apie krašto valdybos veiklą padarė valdybos pirm. kun. Br. Liubinas. Jis pabrėžė, kad šių metų kadencijos eigoje ypač daug valdybos buvo padaryta kultūrinėje srityje. Gavus paramos iš vokiečių, buvo suruoštos kultūros dienos 14 apylinkių. Krašto valdybos nariai lankė apylinkes ir laikė paskaitas ar informacinius pranešimus. Buvo suruoštas didžiulis Vasario 16

minėjimas Frankfurte, kuris turėjo nemažą atgarsį vokiečių visuomenėje ir spaudoje. Taip pat buvo suorganizuota jaunimo ir vaikų stovykla, kur lietuviškoje dvasioje atsigaivino per 100 jaunuolių. Išrūpinta iš vokiečių nemaža paramos gimnazijos remontui ir naujo pastato statybai. Jo pranešimą papildė valdybos išd. J. Stankaitis. Iš šio pranešimo paaiškėjo, kad krašto valdybos ir gimnazijos finansinė būklė yra gera.

Apie Vasario 16 gimnaziją pranešimą padarė dir. kun. dr. L. Gronis. Puikiai paruostame ir konkrečiais daviniais paremtame pranešime jis iškėlė gimnazijos svarbą lietuviškoms moralės ugdymo plotmėje. Šie metai gimnazijai buvo palaimingi: abiturientų dauguma išlaikė egzaminus, sėkmingai praėjo keliamieji egzaminai, mokslo programa buvo išta, finansinė būklė dėl vokiečių įstaigų didesnės paramos ir dėl nenuilstamo aukotojų ištvermingumo ir dosningumo pagerėjo. Laisvajame pasauly šiuo metu veikia 136 gimnazijos rėmėjų būreliai. Pranešėjas išreiškė ir gimnazijos vadovybės, ir mokytojų, ir mokinių nuosirdų ir didelį dėkingumą visiems rėmėjų būrelių vadovams, rėmėjams, ypač kun. B. Sugintui Chicagoje, kuris vadovauja 43 būreliams. Taip pat su dideliu dėkingumu pažymėjo Balfo, vokiečių įstaigų ir visų geradarių paramą. Gimnazija su gražiomis ir pagrįstomis viltimis žiūri į ateitį, ir kaip vienas iš tarybos narių pažymėjo, visų mūsų bus dedamos didžiausios pastangos gimnaziją, kaip lietuviškos mokslo tvirtovę, išlaikyti iki nepriklausomon Lietuvos grįžimo.

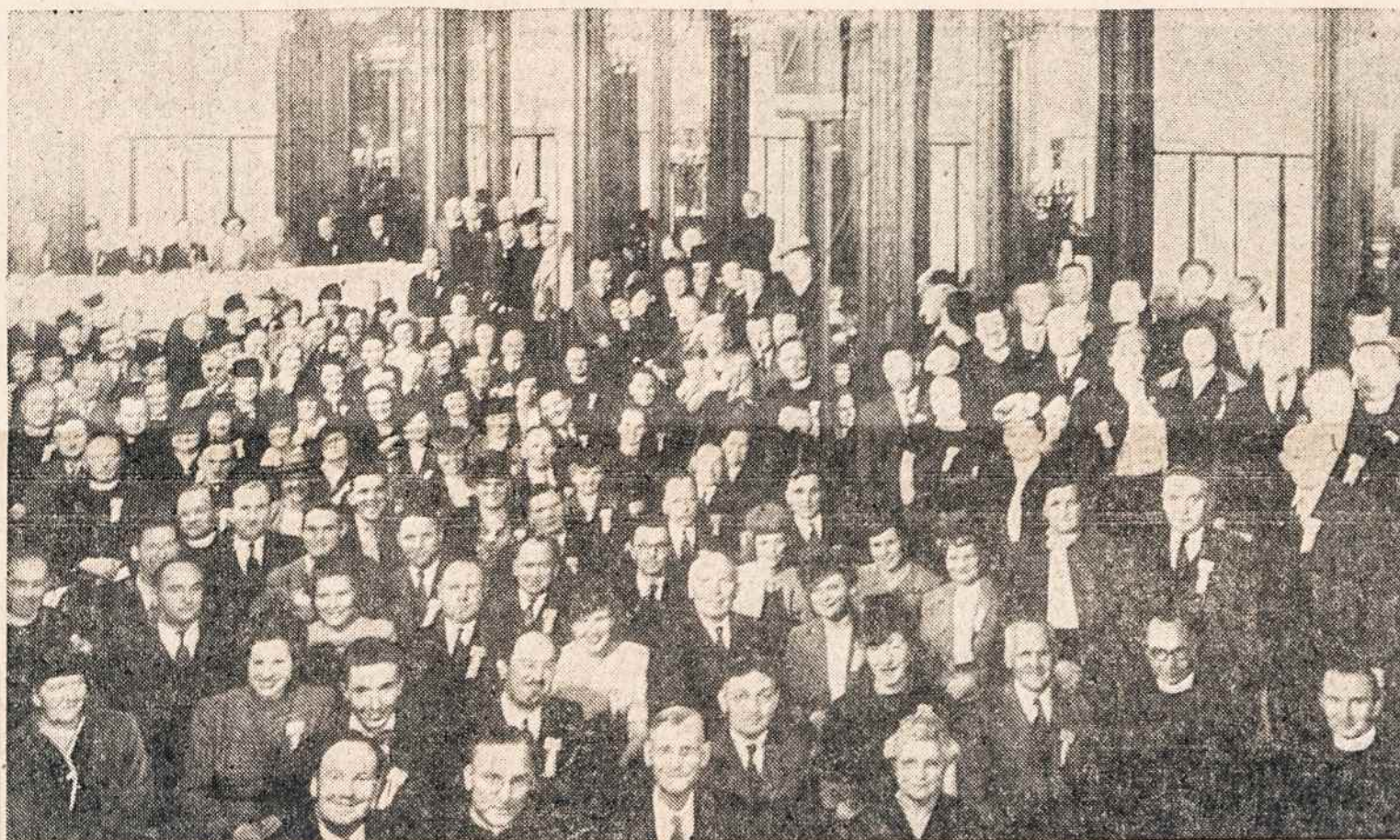
Dar suvažiavimui pranešimus padarė garbės teismo pirm. dr. J. Deveikė ir kontrolės komisijos (kontrolė atliko vienas iš jos narių — J. Kairys) vardu A. Kriveckas. Po to įvyko ilgos ir gyvos diskusijos dėl visų pranešimų.

Karštai buvo diskutuota ir švietimo komisijos nuostatų klausimas. Padarius keletą pataisų, nuostatai buvo priimti. Taryba savo atstovų į švietimo komisiją išrinko J. Stankaitį. Valdybon išrinktieji pareigom pasiskirstė: pirm. — kun. Br. Liubinas, vicepirm. E. Simonaitis, sek. — I. Apyrubis, išd. — J. Stankaitis, narys — A. Šukys. Į garbės teismą pirm. dr. P. Karvelis, nariais — dr. J. Deveikė ir J. Venckus. Kontrolės komisijon — Ruguly, Barazas ir A. Boehm - Krutulytė. Krašto tarybos rinkimų komisiją nutarta išrinkti korespondenciniu būdu iš Huettenfelde arba artimų apylinkių gyvenančių bendruomenės narių.

(PLB VKV)

Turistai į Italiją

Iš Lietuvos rugsėjo mėn vyksta turistų ekskursija į Italiją — rašytojų, žurnalistų, artistų.

BALFO pirmojo šeimo dalyviai McAlpin viešbutyje New Yorke 1946 spalio 18-19.

LAKMAKBŪ

TRIJŲ VEIKSMŲ PASAKA

(5) (Lokys apeina karius, paskui apeina iš visų pusių karalaitę, atsargiai vienur kitur paliečia jos drabužius ir pančius ant rankų. Palietęs pančius, suuokščia ir pasitraukia į šalį.) (Valylė nepasitikėdama pasižiūri į lokį.)

BICBĖJUS (į Lakmakbu negarsiai): Matai, valdove, kas per grožis. Ar tu galėjai paklikti į Mantaną?

LAKMAKBU (negarsiai): Matau, Bičbėjau. Bet tu dabar tylėk. (Į kareivius rūščiai): Išriškite jos rankas!

(Lokys tuo tarpu persiverčia kūliu.)

(Kareiviai tuoju paleidžia Valylę rankas.)

LAKMAKBU (į Valylę, rodydamas jai vietą prie savęs): Eik šen, gražuole.

(Valylė išdidi tebestovi savo vietoje.)

(Lokys baidosi nuo savęs muses).

LAKMAKBU: Eik šen, gražioji Ladano dukterie: tu man patinki.

VALYLĖ: Nedrįšk minėti mano tėvo vardo! (Lokys skubiai baidosi muses.)

LAKMAKBU (atsikeldamas): Ką tu pasakei? (Eina artyn prie Valylės.)

(Lokys, susiėmęs už galvos, žiūri.)

LAKMAKBU: Ką tu pasakei? (Dar žingsnį žengęs, žiūri į ją ir ima juoktis, paskui išskea rankas, lyg norėdamas ją pasigauti): O, mažyte ...

VALYLĖ (pasitraukdama atgal): Neliuks manes, žverie! (Lokys, smarkiai susijudinęs, baidosi muses.)

LAKMAKBU (griebdamas Valylę): Mažyte ... nebijok, mažyte.

(Jis ima Valylę į glėbį. Valylė gindamos smogia jam su kumščia į žandą.)

(Lokys susiima už galvos.)

LAKMAKBU (surinka): O! (Pasitrina žandą, pasižiūri į mergaitę ir ima juoktis.)

VALYLĖ: Gana! Gana jau! Aš reikalauju mane paleisti!

LAKMAKBU (staiga piktas sėdasi į sostą): Tave paleisti? Ar matai savo nugarą? (Surikdamas): Tu būsi mano!

VALYLĖ: Nedrįšk man tokių žodžių sakyti! Aš esu laisvo karaliaus Ladano dukterė. Tu su juo nekariavai, jo nenugalėjai, ir aš nesu tavo vergė!

LAKMAKBU: Ką? Tu man taip sakai? Aš tave, kanarė, suvaldysiu! Ir Mantaną! Ar girdi? Jūs visi tuoju būsite mano pirštiniėje ... Ar pasiduodi tuoju mano valiai?

VALYLĖ (išdidžiai, piktai): Niekada!

LAKMAKBU (eidamas artyn): Ką? Ką tu pasakei? Aš tuoju galiu tave į bokštą įkišti. Aš galiu tave užmušti!

(Lokys susiima už galvos.) VALYLĖ: Užmušk mane, bet nesityčiok iš manes!

LAKMAKBU (į Bičbėjū): Ką ji pasakė?

BICBĖJUS: Tai tik mandagumo žodžiai, ką ji pasakė, valdove. Dar musė nenori mirti, o čia graži mergaitė. Apsipras.

VALYLĖ: Aš reikalauju laisvės! (Į Lakmakbu): Jei tu karalius, turi žinoti, kas yra garbė.

LAKMAKBU (pagriebęs kuoką): Tylėk. Še mano garbė! (Lokys nerimsta.)

(Lauke pasigirsta pavojų skelbią dūdų garsai.)

LAKMAKBU (į Bičbėjū): Kas čia?

(Terzakas sujunda susirūpinęs. Bičbėjus eina prie lango.) LAKMAKBU (nekantriai į Bičbėjū): Kas ten? (Bičbėjus išsigandęs atšoka nuo lango.)

3 scena

Tie patys ir Mantanas su savo kariais.

Įsiveržia Mantanas su savo kariais ir vieną akimirka sustoja su plikais kardais rankose. Išsitraukia kardus Lakmakbu, Terzakas ir Bičbėjus, taip pat ir jų kariai.

Valylė pasitraukia į tą pusę, kur lokys. Lokys susiėmęs už galvos.

MANTANAS (į Lakmakbu): Karaliau Lakmakbu, tu pasielgei kaip vagis, liepdamas išvogti karalaitę Valylę. Aš atėjau jos išvaduoti. Ar tu išleidi ją geruoju? Ar atsiteisi už įžeidimą?

LAKMAKBU (piktai): Terzakai, vyk juos lauk!

MANTANAS (į savo vyrus): Vyrų, į kovą! (Mantanas puola Terzaką, kariai kertasi su kariais, o Lakmakbu su Bičbėjū nusitvėrė plikus kardus susispaudžia prie sosto ir laukia. Mantanas tuoju nukerta Terzaką ir artinasi prie Lakmakbu su Bičbėjū.)

Bičbėjus pirmas mėgina gintis ir karalių ginti, bet Mantanas išmuša jam iš rankų

ginklą, ir tas, iškėlęs rankas, pasitraukia į šalį. Lakmakbu ilgokai įnirtęs ginasi, bet ir jam išlekia kardas iš rankų. Bičbėjus taikstosi pabėgti, bet jį sulaiko. Likusieji Lakmakbu kariai pasiduoda.)

(Lokys visą kovos laiką ramina karalaitę Valylę, apie ją puldinėdamas ir ją paglostydamas.)

MANTANAS (į savuosius): Suriškite Lakmakbu ir jo sėbrą ir saugokit juos. Nukautuosius išneškite.

(Kariai vykdo Mantano įsakymą.)

MANTANAS (artindamasis į Valylę, kuri taip pat artinasi drauge su lokiu į jį): Sveika, karalaitė Valylė!

VALYLĖ: Sveikas, karaliau. Aš tau labai dėkinga.

MANTANAS: Be galo dėkinguos, tave radęs ir išgelbėjęs.

VALYLĖ: O, karaliau! Tu ne tik mane išgelbėjai, bet ir milijonus kitų.

MANTANAS: Tegyvuoja laimingi (Atsigrežęs į lokį): Dėkoju tau, mielas loky, už didelę tavo paslaugą.

LOKYS (nusilenkia Mantanui, paskui aukštyn užsiverčia lokio maskę ir pasirodo savo veidu): Dėkoju, karaliau už dėmesį. Man malonu buvo pasitarnauti.

BICBĖJUS (apie lokį): Tai velnias! Va, kam jis tarnavo!

SADUTĖ, išpildoma Bostono šokėjų Lietuvių dienoje Kennebunkporte, Me., Nuotr. B. Kerbelienės.

VEIKLIAUSIA LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ

Tautinių šokių mažesnes ar didesnes grupes dabar turime kone kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje. Be jų neišsiverčia beveik nė vienas didesnis vakaras, minėjimas, lietuvių dienos, piknikai. Šių metų Kanados lietuvių dienoje dalyvavo net 5 tautinių šokių vietiniai. Prieš porą metų turėjo me Chicagoje ir tautinių šokių šventę.

Tautinius šokius ir ansamblius plačiai išpopuliarino naujai atvykusieji po karo. Mat, ir nepriklausomoje Lietuvoje tiktai paskutinį dešimtmetį imta daugiau jais domėtis. Vieni tautiniai šokiai atkurti, kiti ir naujai sukurti, perdirbti. Dar ir dabar naujų šokių parodoma.

Šioje srityje Amerikos lietuvių tarpe daug nuopelnų priklauso Bostono tautinių šokių grupei, suorganizuotai Onos Ivaškienės. Aktinas buvo New Yorko pasaulinė paroda 1939. Onos Ivaškienės šokėjos ir šokėjai tada pirmą kartą pasirodė lietuviškoje programoje, kuri labai gražiai praėjo. Nuo to laiko Bostono šokėjų grupė, kad ir besikeisdama, pasidarė turtum festivalinė. Sunku būtų suskaičiuoti, kiek per 22 metus Ona Ivašienė su savo trupe tų festivalių aplankė. Didėsi buvo Philadelphiaje, Clevelande, Chicagoje, pačiame Bostone ir k. Šių metų pavasarį net dviem atvejais dalyvavo Washing-

tone. Tik neseniai per laikraščius nuaidėjo Valstybės departamento padėka. Onos Ivaškienės grupė dalyvavo naujų departamento pastatų atidarymo programoje. Pasirodo taip pat televizijoje ir įvairiose Bostono amerikiečių šventėse.

Ona Pivorionaitė - Ivaškienė, yra gimusi Bostone 1910, bet maža buvo parvežta Lietuvon. Tenai lankė Svedasuose pradžios mokyklą, mokėsi aukštesnio mokykloje Užpaliuose ir Utenoje. Amerikon grįžo 1928 ir ištekėjo už Aleksandro Ivaškos, iš Žagarės, atvykusio Ame-

rikon 1914, vyčių veikėjo ir Darbininko bendradarbio, dirbusio kurį laiką ir redakcijoje. Yra miręs 1956, palikęs gražių prisiminimų, kaip nuoširdus, pašlaugus artimui ir susipratęs, sąmoningas lietuvis. Likusi našlė su keturiais sūnumis — Algimantu, Rimantu, Gediminu ir Vytautu — verčiasi iš baldų krautuvės, kuri yra buvusiuose Darbininko namuose (336 So. Broadway). Vyresnieji sūnūs yra jau išėję mokslus.

Nenuilstamai tautinių lietuvių šokių puoselėtojai linkime geriausios sėkmės bei sveikatos. S. M.

ONA IVASKIENĖ prie kanklių. Nuotr. B. Kerbelienės.

— Dr. E. Armonienė ir Ona Ivašienė dalyvavo LB III Tarybos posėdyje New Yorko rugsėjo 2-3. Išrinkta yra į tarybą dar rašytoja Alė Rūta - Arbinė iš Los Angeles, bet jai buvo toliau atvažiuoti.

ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIRIOS

ALĖ RŪTOS romanai

Vaizduoja senosios Lietuvos gyvenimą Mindaugo laikais. Idiliški kaimo vaizdai, šventės, senieji papročiai ir ano meto žmonės patrauks visus skaitytojus.

Knygą išleido DARBININKAS, 374 psl., kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

ZVILGNIS iš po skrybėlaitės.

MOTERŲ PASAULY

J. A. V-SE HAREMŲ NĖRA, BET POLIGAMIJA — TAIP

Amerikoje naujos gyvenimo sąlygos pakeitė šeimos pobūdį, atleido šeimos narių tarpusavio ryšius. Apie šią šeimos revoliuciją įdomių duomenų pateikė žurnalas Life, kai kur aštria forma.

Amerikoje vyrus ir moteris matysi vis su apskritais žiedais ant rankų. Vedybų toks gausumas ir toks skubėjimas vestis, kad viengungių vyrų institucija virto retenybe. Berniokai ir mergiotės taip anksti susiporavę, kad vienas europietis, atvykęs į Ameriką palygino: atrodo, lyg tai būtų Nojaus arkoje.

Šio šimtmečio pradžioje vedančiųjų amžiaus vidurkis buvo vyru 26, moteriai 22, dabartiniu metu vidurkis nukritęs žemiau kaip 23 ir 20.

Skubėdami susituokti, skuba ir išsituokti — divorsuoti, vieną mesti, kitą vesti. Laikraštis mini vieno sociologo kandy pareikšimą: Amerikoje gal yra didesnė poligamija (daugpatystė), negu kada nors yra buvę Bagdade, kuriame turtingi arabai turėjo žmonių haremus. Skirtumas tas, kad amerikiečiai praktikuoja sistemą —

„vieną žmoną vienu laiku, daug žmonių per daugelį metų“.

Sumini tokios „poligamijos“ aukščiausius žiedus pavardėm, kur vyras praleido 11 žmonių, moteris buvo ištekėjus 14 kartų, iki sulaukė 44 metų amžiaus. Laikraštis dėl to divorsų gausumo paguodžia: girdi, su savo divorsais mes nesame vieninteliai pasauly; tarp gerai žinomų senovės romėnų Ovidijus buvo 3 kartus vedęs, Cezaris 4, Pompėjus 5.

Prieš šimtą metų, 1861, Amerikoje buvo registruota 6,500 divorsų, prieš pusę šimto metų 89,000, dabar jų yra 400,000. Išskyrus senąjį Egiptą, joks kitas civilizsuotas kraštas nepriylgsta Amerikai. Amerikoje esą divorsų tris kartus daugiau nei Anglijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Austrijoje ir 4 kartus daugiau nei Kanadoje, Belgijoje, Norvegijoje, Olandijoje. Prieš keleris metus — sako laikraštis — tas skirtumas buvo dar didesnis, tačiau Europos kraštai prisiima Amerikos divorsų papratimą, kaip prisiima Coca Cola, amerikinius automobilius, džazą ir kitą importą.

Statistika teigia, kad Amerikoje viena iš keturių nuotakų savo santuoką baigia divorso teisme.

Priežastis divorsui? Susituokusieji ima skustis, kad jie esą „nelaimingi“. Nors didelis skaičius tos savo „nelaimės“ nebaigia divorsu dėl religijos įtakos, dėl atsižvelgimo į vaikus, bet daugeliui tie veiksniai jau ir nieko nesako, nes šeimos ryšiai pakitę, susilpę dėl naujos padėties, kurioje atsidūrę šeima.

Prieš 50 metų bent trečdalis Amerikos žmonių gyveno žemės ūkyje. Dabar, tur būt, tik dešimtadalis.

Žemės ūkyje tiek vyras, tiek žmona buvo pririšti visai dienai prie intensyvaus darbo. Ir progų leisti į pasaulį už šeimos židinio buvo labai mažai. Dabar gyvenimas industrializuotas, namų apyvokos darbai technikos dėka palengvinti. Moteris, jei yra šeimoje, turi daug laisvo laiko. Bet žymi dalis moterų yra ištrauktos iš šeimos į viešąjį gyvenimą uždarbiauti, nes vyro uždarbio neužtenka, norint pakelti gyvenimo standartą. Anksčiau žymi dalis vaikų dirbo ūkiuose ir buvo ūkiui darbo jėga, ne išlaida. Dabar daugumas nori išleisti vaikus

į mokslus ir jie virsta didele našta. Skaičiuojama, kad

šeimos biudžete vaiko išauginimas iki 18 metų atsieina 20,000 dol. O jei nori išleisti į kolegiją, universitetą, reikia pridėti dar 5-10,000.

Taigi ir moteris turi dirbti. Dabar dirbančių tekėjusių moterų priskaičiuojama 12.5 milijono.

Taigi kas trečia išteklėjusi moteris dirba.

Naujos socialinės sąlygos sudaro moteriai naujas pažintis, sudaro naujus psichologinius nusiteikimus dėl savo savarankiškumo ir nepriklausomybės nuo vyro. Visos tos aplinkybės atpalaiduoja šeimos ryšius, o dažnai ir visai sutrauko.

KUR PRASIDŪREI? Los Angeles skautų žalgirio vietininkijos stovykloje prie Ramiojo vandenyno sanitarinė pagalba teikiama B. Kazlauskaitėi. Nuotr. L. Kančausko

BENDROS ar ATSKIROS STOVYKLOS

Jaunimo vasaros stovyklos sudaro kone vienintelę progą didesniai būriui pabūti drauge gamtoje ir lietuviškoje dvasioje. Tų stovyklų yra dvejopos: atskiros ir mišrios. Atskiras berniukų ir mergaičių stovyklas savo sodybose praveda mūsų vienuolynai. Bendros stovyklos yra jaunimo organizacijų: ateitininkų, skautų, Sviesos - Santaros.

Nebe vieno keliamas klausimas, ar ir visos stovyklos neturėtų būti atskiros. Motyvai rimti: išvengiama didesnio pavojaus dorai, lengviau tvarkyti ir praveisti pritaikytas programas. Amerikiečiai neturi bendrų stovyklų, ir labai nustemba, kai į juos kreipiamasi dėl stovyklavietės. Dar labiau nustemba, kai patiria, jog tvarkos ir gražaus elgesio būta daugiau, negu jų atskirose stovyklose.

Galima tą klausimą vienaip ir kitaip spręsti, bet yra motyvų ir už bendras vyresniojo amžiaus berniukų ir mergaičių stovyklas, kai yra atitulosios atskiros patalpos arba palapinių grupė, kaip pas skautus. Bendros programos įneša daug gyvumo ir trauklumo. Čia lietuviškas jaunimas arčiau ir susipažįsta. Tvarkyti, žinoma, reikia budriai, bet jei kurio uždavinio siekiama, tai reikia ir pasistengti. Kilnumas išlaikomas ne vien dirbtine izoliacija.

Amerikoje tos izoliacijos kaip tik nėra kasdieninėje aplinkoje: mokyklose, paplūdimiuose, užvažiuojamuose kinoteatruose, šokiuose ir k. O televizija ir nemoralai spauda dar daugiau papiktinimo paskleidžia. Stovyklos teikia progos pamokyti jau-

nuosius kilniai ir gražiai bendrauti. Tik organizacijų pastangų tam reikia žymiai daugiau. D.

RŪTOS ansamblio ir „Lietuvos atsiminimų“ radijo piknike linksmas jaunųjų choristų. Nuotr. V. Mazelio.

RAKETŲ AMŽIUJE...

Namie ir už namų

— Chicagietė, kurios vardas neskelbiamas, dalyvavusi šią vasarą vienoje ekskursijoje į Lietuvą, „Naujiuose“ pasakojama savo patyrimus ir išgyvenimus. Jos pastabos labai taiklios, įdomios, su kandžiu sąmojumi. Tai vieni iš geriausių pasakojimų Lietuvoje besilankiusių. Jie paliečia žmogaus širdį.

— Sol. J. Liustikaitė šią vasarą lankė lietuvių kolonijas Vokietijoje, dainuodama visoje eilėje koncertų. Šį mėnesį grįžta į Torontą, Kanadoje. — Danutė Saladžiūtė - Kasaitienė baigė medicinos mokslus Heidelberge, Vokietijoje, daktarės laipsniu. Prieš tai mokėsi Rochesteryje, JAV, kur buvo baigusi germanistiką.

— Poetė Augustaitytė - Vaičiūnienė yra išleidusi naują eilėraščių rinkinį, pavadintą „Ant aukuro laiptų“; gyvena Chicagoje.

— Dr. A. Balčytė - Gravrogienė buvo vienintelė moteris, kuri skaitė paskaitą Lietuvių Kat. Mokslo Akademijos suvažiavime Chicagoje rugsėjo 1-3. Jos paskaita buvo iš medicinos srities: „Antibiotikai modernioje medicinoje“.

Kanados lietuvių diena

Sveikino Kanados ministeris pirmininkas • Pamaldose dalyvavo ir pasakė pamokslą Montrealio Kardinolas • Programoje buvo masiniai tautiniai šokiai • Prancūzų radijo stotis transliavo lietuvių literatūros valandėlę • Žmonių buvo per 4000.

Lietuvių diena, kuri esti kiekvienais metais Darbo šventės savaitgalį kuriame nors didesniame Kanados lietuvių centre, šiais metais praėjo Montrealyje su dideliu pasisekimu. Būtų sunku tiksliai pasakyti, kiek žmonių dalyvavo, manoma, apie 4,000.

Pentadienio vakare N. P. seserų vienuolyno salėje buvo atidaryta Montrealio dailininkų paroda, kurioje dalyvavo beveik visi Montrealio ir apylinkės dailininkai (Akstinas, Bukauskas, Januškevičius, Norkus, Remeika, Sablauskienė, Tamošaitis, Tamošaitienė, Vazalinskas, Zmuidzinienė). Parodą atidarė V. Jonynas. Atidarymo metu kalbėjo ir kun. J. Borevičius, S. J., Kultūros Fondo pirmininkas.

Sekmadienio priešpietis buvo skirtas sportui. Visi laimėjimai atiteko Torontui, pasižymėjusiam gyvesniu ir atkaklesniu žaidimu.

Sekmadienio vakare buvo balis, kuris turėjo be galo didelį pasisekimą. Trys salės buvo pilnos žmonių. Viena buvo skirta daugiau jaunimui. Grojo du orkestrai.

Sekmadienis pradėtas jaunimo parada i auditoriją, kurioje buvo pamaldos. Po neilgos pertraukos įvyko iškilmingas

JONAS MATULIONIS, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, sako kalbą.

minėjimas. Eisenoje dalyvavo tautiniais rūbais jaunimas su vėliavomis ir orkestru. Pamaldarė dienos ruošimo komiteto pirmininkas J. Lukoševičius, pravedė prof. dr. V. Pavilanis. Perskaityti sveikinimai (Diefenbaker, Lesage, Verdun majoro, Lietuvos ministerio Washingtono — Kajecko, Lietuvos Laisvės ir PET seimo pirmininko V. Sidzikausko, Vliko pirm. dr. Trimako, SLA centro, Dargio ir k.). PLB pirm. J. Matulionis pasakė trumpą ir gražią kalbą. Priimtos rezoliucijos.

Koncerto programa užsitęsė gana ilgai, bet ji buvo išpūdinta

Jaunimo ir vaikų stovykla Vokietijoje

Rugpjūčio 21 pasibaigė 5 savaites trukusi jaunimo ir vaikų stovykla Vasario 16 gimnazijos rūmuose. Joje dalyvavo virš 100 lietuviškojo jaunimo iš Vokietijos, Anglijos ir Austrijos. Stovyklai lėšas telkė PLB Vokietijos krašto valdyba ir katalikų sielovados Vokietijoje direktorius Tėv. A. Bernatonis. Stovyklai vadovavo Boehm-Krutulytė ir A. Krivickas ir jiems talkininkavo daugelis kitų, tarp jų ir neseniai iš Lietuvos atvykusios Armonienė ir Gelžnienė.

Stovyklą reikia laikyti pavykusia. Vaikai ir jaunimas gerai pailsėjo, pasiklausė įdomių paskaitų, padainavo lietuviškų dainų, pasimokė tėvų kalbos.

Didelę staigmeną padarė "Darnos" choras, vykdamas iš koncerto Koenigsteine, užsukęs stovyklon ir davęs puikų dainų koncertą. Diena pasitaikė labai graži, tad salė buvo pilna svečių iš arti ir toli. Daugumą sudarė Rastatte susibūrę, neseniai iš Lietuvos atvykę lietuviai Jau seniai gimnazijos kiemas bematė tiek auto mašinų, kaip šio koncerto metu. (PLB VKV Infor)

BUFFALO, N. Y.

Kalbės Jokūbas J. Stukas

Spalio 1, sekmadienį, Buffalo lietuvių klubas rengia dešimtmečio paminėjimą, kuris įvyks šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje, 1910 East Falls St., Niagara Falls, N. Y. Ta proga maloniai sutiko pasakyti kalbą ir parodyti pavergtosios Lietuvos vaizdų New Yorko - New Jersey lietuviškos radijo valandėlės vedėjas Jokūbas J. Stukas, kuris daugumai lietuvių jau pažįstamas kaip vienas aktyviausių šiame krašte lietuvių patriotų. Bus taip pat šokiai ir užkandžiai. Apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti. Kiekvienam bus įdomu pamatyti pavergtos Lietuvos filmą ir išgirsti pažįstancio lietuviškus reikalus visuomenės veikėjo kalbą. Pradžia 3:30 val. popiet. Buffalo Lietuvių klubas priklauso Lietuvių Bendruomenei, veikia kaip Buffalo apylinkė.

R. M.

ga. Dalyvavo solistai E. Karde-lienė ir S. Baranauskas. E. Karde-lienei akomponavo K. Smilgevičius, S. Baranauskui — S. Gailevičius. Didžiąją programos dalį sudarė tautiniai šokiai, kuriuos išpildė Chicagos Jaunimo Centro studentų ansamblis (vedėja L. Brazdienė, akordeonistas F. Strolia), Hamiltono lietuvių tautinių šokių grupė "Gyvataras" (vedėja G. Breichmanienė, akord. A. Ulbinas), Montrealio dr. J. Basanavičiaus vardo skautų vyčių tautinių šokių grupė (vedėjas J. Piečaitis), Rochesterio skautų taut. šokių grupė (vedėjas S. Ilgūnas, akordeonistas Z. Sipaila), Toronto lietuvių tautinių šokių grupė "Gintaras" (vedėjas V. Turuta). Šokiams grojo Montrealio tautinių šokių orkestras, vadovaujamas Z. Lapino. Vyriausiasis šokių vadovas buvo J. Piečaitis. Dalis šokių buvo išpildyta paskirų grupių, bet buvo nemažai ir masinių. Bendras vaizdas buvo labai geras. Tautiniai šokiai daugia, negu kas kitas, paveikia tiek lietuvių, tiek kitatauti žiūrovą, ir yra mūsų folkloro gyviausia ir efektingiausia dalis.

Koncertas baigtas KLB Kr. V-bos pirm. S. Kęsgailos žodžiu ir Tautos himnu.

Viena iš prancūziškų radijo stočių davė lietuvišką valandėlę, kurios programą sudarė skaitomos ištraukos iš lietuvių literatūros, liaudies dainos ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Komentatorė buvo I. Lukoševičienė.

Sekmadienį vakare Aušros Vartų parapijos salėje Kanados lietuvių diena buvo baigta jaunimo pobūviu. (G.)

MONTREALIO kardinolas P. E. Leger atvyksta į Kanados lietuvių dienos pamaldas.

WAYOMINGO KLONIO DAINOS D-JA

Rugsėjo 4 Wilkes-Barre (Sans Souci Park), Pa., lietuvių Dainos dr-ja suruošė 48-tą Lietuvių dieną. Programą įžanginiu žodžiu pradėjo draugijos pirmininkas Juozas Goberis. Sugiedojus Amerikos himną, kalbėjo lietuvių bičiulis atty. Raymond Lowery. Toliau sekė choro dainos. Lietuviškai kalbėjo Dainos draugijos dvasios vadas kun. Antanas Ežerskis. Atlikti meninei programos daliai buvo pakviesta viešnia iš Linden, N. J., Irena Stankūnaitė, Julliard konservatorijos studentė. Padainavus jai tris dainas, dar buvo publikos privirsta pakartoti. Toliau kalbėjo teisėjas Eduardas Lopatto. Programą užbaigė Dainos draugijos choras, diriguojamas muz. P. J. Karašausko, ir visų sugiedotas Lietuvos himnas.

Verta paminėti, kad Dainos draugija 1959 šventė savo šimtmetį jubilėjų. Jos įsikūrimo data yra 1934 balandžio 4. Bendrą jungtinį chorą tuo laiku sudarė 11 parapijų chorai ir 450 dainininkų. Dabar draugijai priklauso keturi chorai: 1. šv. Marijos Apreiškimo parapijos choras Kingstone; daug metų jam vadovavo muz. Jonas Sauciūnas, dabar choro vedėja

yra Ona Mras; 2. šv. Onos par. choras, Luzerne, chorą veda muz. Jokūbas Varaitis; 3. šv. Kazimiero par. choras Plymouth, vadovauja muz. Petras J. Karašauskas; 5. šv. Pranciškaus par. choras Wilkes-Barre, varg. seselė Gregoria.

Dainos draugija daug metų nenuilstamai darbavosi ruošdama dainų šventes, koncertus, lietuvių dienas, įvairius minėjimus, spausdino gaidas. Garbė tiem choram ir jų vadovam, kurie visą energiją skiria lietuviškai dainai palaiykiti. Garbės pirmam vadovui muz. Jonui Sauciūnui, kuris šiemet švenčia savo triušo aukstinį jubilėjų — 50 metų veiklos sukaktį. J. St.

SVARBUS PRANESIMAS

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Naujosios Anglijos apskrities metinis suvažiavimas bus sekmadienį, rugsėjo 24, 1:30 val. popiet šv. Petro lietuvių parapijos salėje. Maloniai kviečiami dvasiškiečiai. Federacijos skyriai, katalikiškos draugijos. Suvažiavimas yra svarbus prieš Federacijos kongresą, kuris įvyks spalio 21-22 Detroit, Mich.

Apskritis valdyba

JAUNIMAS tradiciniame Jokūbo Stuko radijo piknike rugsėjo 10 Rahway, N. J. Nuotr. V. Maželio.

ŠV. KAZIMIERO LIET. PARAPIJOS AUKSINĖ SUKAKTIS

Paterson, N. J. Patersono šv. Kazimiero parapija rengiasi didelėm iškilimėm. Mat, š.m. spalio mėn. švenčia savo **auksinį jubilėjų** Tam reikalui yra sudarytas specialus komitetas, kuriam vadovauja parapijos kunigai: klebonas kun. Jonas Kintara ir jo padėjėjas kun. Vytautas Demikis. Didžioji parapijos šventė bus spalio 15. Rytė 10 val. šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje bus iškilmingos mišias, kurias celebruos vysk. Vincentas Brizgys. Patersoną lankys pirmą kartą. Pamokslą sakys kun. Pranciškus Giedgaudas, pranciškonas. Jis yra kilęs iš šios parapijos ir čia aukojo savo pirmąsias mišias. Šventėje dalyvaus ir Patersono vysk. James McNulty. Parapijos choras, kuriam vadovauja muzikas V. Justas, mokosi naujas mišias ir naujų giesmių. Klebonas ir choro vadovas prašo daugiau žmonių prisirašyti prie choro. Ypač kviečiamas jaunimas — studentai ir vyr. moksleiviai, kurių šiais metais Patersono yra gražus būrelis. Malonu, kad stud. Irena Bražinskaitė jau kelinti metai dalyvauja chore, o turėdama gražų balselį, dažnai pagieda solo. Sakmadienio rytas per 8 val. mišias gieda mažasis choras. Ir šiame chore giedotojų galėtų būti žymiai daugiau. Klebonas prašo tėvus, kurie turi 9-13 m. vaikų, leisti juos šiame chorely dalyvauti. Laukiama daug svečių iš kitų miestų, valstybių ir parapijų.

Po iškilmių bažnyčioje 6 val. vak. bus banketas su menine programa gražiausiame Patersono viešbuty — Alexander Hamilton Hotel.

Jubilėjaus proga rengiamasi išleisti specialų leidinį — knygą, kurioje bus atspausdinta parapijos ir jos organizacijų istorija. Parapijos kunigai prašo visus parapiečius prie šios knygos išleidimo prisidėti. Mažą auką galėtų duoti ir vaikai, ir jų vardai bus įrašyti rėmėjų sąrašą. Kas norėtų ta proga parapiją pasveikinti, tai viso puslapio sveikinimas kainuoja 40 dol., pusė — 20 dol., ketvirtadalis — 10 dol. Rėmėjai moka po 5 ir 1 dol. Su visais sveikinimais reikia pasiskubinti, nes greitai laikui reikės ją atiduoti spaustuven.

Pereitą pavasarį šv. Kazimiero parapija pradėjo statyti naują bažnyčią. Buvo norėta abejaus iškilmes — parapijos jubilėjų ir naujosios bažnyčios šventinimą — švęsti kartu. Bet statyba šiek tiek pavėlavo ir bažnyčios pastatyti nespėta. Darbai prie statybos eina, aukos renkamos. Didelė dauguma parapiečių pasizadėjo aukoti bažnyčios statybai po 200 dol. Gaila, ne visi savo pažadus ištesėjo, o kai kurie ir visai atsisakė. Bendrai, žmonės noriai aukoja ir dar pasižada ką nors specialaus bažnyčiai įtaisyti. Vieną sekmadienį klebonas pabrėžė parapiečių, kad apsiimtų įtaisyti bažnyčiai kryžiaus kelius, t. y. aukoti po vieną staciją. Atsirado tiek daug norinčių, kad per vieną savaitę būtų apmokėjęs ne 14, bet 28 stacijas. Atsirado ir stambesnių

PASIRYŽĖS ATIMTI... Iš "Lietuvos atsiminimų" radijo pikniko rugsėjo 10 Rahway, N. J. Nuotr. V. Maželio.

IŠ VISUR

— Prof. dr. Juozas Eretas, išbuvęs Chicagoje virš dviejų savaičių, rugsėjo 13 išskrido į Torontą, kur rugsėjo 17 Priskelimo parapijos salėje skaitė paskaitą. Prieš išvykdamas į Europą, lankys dar Washingtoną, Philadelphia, Detroitą, Clevelandą, Bostoną ir New Yorką. Detroito rugsėjo 24 ir Clevelande spalio 1 skaitys paskaitą a. a. prof. K. Pakšto minėjimuose. Bostone kalbės bendrine tema spalio 7. New Yorko bus spalio 8. Iš New Yorko grįš atgal į Bazelį, Šveicarijoje.

— Tėviškės Žiburius dabar redaguoja kun. dr. Pr. Gaida, jo pavaduotoju yra A. Rinkūnas, techn. redaktorium A. Bražukas.

— Pranas Alšėnas, žurnalistas, gyvenęs Toronte, sulaukė 50 metų. Bendradarbiauja daugelyje lietuvių laikraščių, rašo taip pat ir į angliškus. Yra išleides knygą "Maži žodžiai".

— Melbourne, Australijoje, liepos 15 įsteigta lietuvių kooperatinė kredito dr-ja Talka. Valdymą sudaro L. Barkus, V. Bartuška, F. Gužas, J. Kalnėnas ir J. Sniras.

— Inž. A. Rudis su žmona Marija ir dukterimi Margarita rugsėjo 8 iš New Yorko išplaukė Europon. Jie lydi dukterį į Šveicariją, kur ji paliks mokyti.

— Prof. Pr. Juras, Kunigų Vienybės pirmininkas, kreipėsi į Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdybą, prašydamas organizuoti skyriuose studijų ratelius, kurie šiais metais išdiskutuotų aktualiuosius teologijos klausimus, surištus su šio meto gyvenimo problemom.

— Lituanistinėje aukštesnioje mokykloje, kuri veikia Jaunimo namuose, išlaikomuose lietuvių jėzuitų Chicagoje, šiem mokslo metam įstojo mokyti 71. Pamokos pradėtos rugsėjo 16. Viso yra 271 mokinys.

— Prof. dr. Zenonas Ivinskis, atvykęs iš Romos į Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimą ir sustojęs Chicagoje pas motiną, rugsėjo 15 skaitė paskaitą Clevelande, o rugsėjo 17 Detroito lietuviams.

— Alfredas Jakštus, iš Klaipėdos krašto kilęs lietuvis, paskirtas meno konservatoriaus pareigom Meno Institute Chicagoje. Šis institutas turi vieną iš žymiausių Amerikos muzėjų. Ligi šiol A. Jakštus dirbo Boston Garden muzėjuje. Yra baigęs Harvardo universitetą Cambridge, Mass.

— Philadelphiaus Liet. Bendruomenės skyrius spalio 24, sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Banko (Liberty Federal Savings and Loan Ass'n) patalpoje, 202 N. Broad St., rengia kultūrinę popietę, kurios metu Vliko vicepirm. J. Stiklorius skaitys paskaitą — Kultūrinis bendradarbiavimas su pavergtąja tėvyne, Lietuviškoji visuomenė kviečiama atsilankyti.

Tragiškai žuvusių

JUDITOS AUDENAITĖS, JURGIO JAKŠ-TYRIO

ANTANO ŠKĖMOS

šeimoms ir giminėms reiškiamame nuosirdžią užuojautą

J. ANDRIUSIS, E. ir J. BALIAI, J. BLEKAITIS, V. DAMBRAVA, L. DAMBRIUNAS, B. DARLYS, K. GRINIUS, K. JURGELA, H. KACINSKAS, L. KACINSKAI, D. ir GR. KRIVICKAI, P. LABANAUSKAS, J. LAUCKA, E. ir J. PAJAUJAI, N. ir B. PARAMSKAI, A. PETRUTIS, P. SKARDZIUS, K. ŠKIRPA, N., E. ir V. STANKA, V. TRUMPA, A. VAICIULAITIS, V. R. VILIAMAS, K. ir K. ZALKAUSKAI

Kad būtų linksmiau...

Pirkėja klausia: "Kiek tie kiaušiniai kainuoja". Parduotėjas: "Po penkis centus sveiki, po keturius susikūle". "Prašau man tuziną sukulti".

Duktė išsitrino jai patinkama rūba: naujausias mados, su gilia iškirpte. Svytėdama klausia: "Mama, kaip tau patinka tas rūbas?". "Tu turi laimę, vaikel. Jeigu aš jauna būčiau, tokiu rūbu vilkėjusi, tai tu būtumei dešimčia metų senesnė".

Teisėja aplanko nepažįstamas asmuo ir dėkoja: "Nuoširdžiai tamstai ačiū. Byla buvo tikrai paini, ir tik tamstos dėka ją laimėjau". Teisėjas: "Betgi aš neprisimenu, kad tamstos bylą būčiau gynęs". "Ne mano, bet priešininko".

Dukrelė prašo tėvą ledų, bet jis atkalbinėja: "Negalima, taip karšta, tu susirysi". Duktė spiriasi, trepsi ir šaukia: "Bet aš noriu!". "Žiūrėk, Milele, jei tu būsi tokia užsispyrusi rėksnė, tai tau užaugus bus prastai gyventi". "Bet mūsų mamai neprastai".

Parodoje viena lankytoja prieina prie dailininko ir sako: "Jūsų paveikslai yra vieninteliai, kuriuos dar galima žiūrėti". Dailininkas: "Labai ačiū tamstai už įvertinimą". "Ne, aš turiu galvoje žiūrėjimą. Prie kitų negalima prieiti: tiek daug žmonių apspitę".

Mieloji, šiandien aš atėjau paklausti, ar tu nori būti mano". — "Tai! Aš galvoju, kad mudu eisime į kiną".

Vyras atneša lyginti savo eilutę ir klausia: "Kiek tai atsisieis?". Lygintojas: "Pusantrą dolerio". "Gerai. Prašau man sulygtinti priekinę dalį už 75 centus. Man reikia fotografuoti".

Gdytojas, apžiūrėjęs ligonį, išeidamas klausia jo žmoną: "Sakykite, ar jūsų vyras nesiskundžia troškuliu?". Žmona: "Ne, priešingai, jisai džiaugiasi, kad troškulys jį kankina". "Ir ką jūs duodate gerti?". "Whisky".

Pesimistas skundžiasi, kad jis visai neturi draugų. Optimistas suramina: "Pasiskelbkite, kiek turite banke pinigų, ir draugų neatsigsinsite".

Gyviųjų globos savaitėje mažasis Taduukas pasigiria padaręs gerą darbą. Motina klausia: "Kokį?". "Gi aš patraukiau už kojos sesutę". "Tai čia geras darbas?". "Taip, aš neatraukiau katės už uodegos".

Aljo, mama

Tebesvajojo išvysti Lietuvą laisvą

Prisimenant a.a. mielą brolių Balį

Rugpjūčio 16, Marijos Dangun žengimo oktavoje, mirė mano mylimas brolis advokatas Balys Mastauskas. Tai laikau simboliška, nes visą amžių velionis buvo Dievo Motinos garbintojas.

Velionis buvo gimęs 1889 kovo 13 Trakuose, vilniškių bajorų palikuonių šeimoje. Paliuko liudinė žmona, seseris — Veronika, Amelija, Viktorija, Konstancija, ir brolių Juozas, Zmona ir seserys gyvena Scrantone, Pa., apylinkėse, o brolis Juozas Kalifornijoje. Artimiausios Mastauskų šeimos giminaitės — Teresė ir Kunigunda Cidžiauskaitės — yra sv. Kazimiero kongregacijos seserys.

Mūsų tėvai — Mykolas ir Ona Kurgonaitė Mastauskai — į JAV atvyko apie 1895 metus ir apsigyveno angliškų kasyklų mieste Forest City, Pa. Tėvas savo šeimai labai mylėjo, o sūnum Baliu tiesiog didžiavosi. Savo mylimai žmonai pažadėjo dirbti vienas angliškų kasyklose taip ilgai, kol pakaks pinigų išvykti į Wisconsin valstiją ir nusipirkti didelį ūkį, kuris primintų Lietuvoje paliktą.

Tuo metu daug lietuvių atvykdavo iš šios krašto. Jų dauguma spietėsi angliškų kasyklų rajone, kur lengviau būdavo gauti darbo ir, palyginti, nebogai uždirbdavo. Mūsų tėveliui rūpėjo naujų ateivių dvasinio apdirbimo reikalai ir jis pradėjo rūpintis kurti lietuvišką parapiją. Jis parinko parapijos bažnyčia sklypą, ant kurio šiandien stovi sv. Antano Paduviečio bažnyčia Forest City, Pa.

Aš nedaug savo tėvą prisimenu, nes jis mus labai mažus paliko. Mūsų brolis Balys buvo vyriausias šeimoje, o aš — antroji. Tada galėjau būti kokių 5 metų, kai vieną, mums labai liūdną dieną mūsų tėvelis angliškų kasyklose žuvo. Jo laidotuviams ir karstui nupirkti draugai suaukojo pinigų. Taip jo svajonė — ūkis Wisconsin valstijoje ir sv. Antano Paduviečio parapija neįkurta liko. Jo kūnas palaidotas airių parapijoje Carbondale, Pa.

Nuo dabar visas išlaikymo rūpestis teko motinai. Ji buvo giliai religinga moteris ir taip mus ramindavo: "Jei Dievas taip anksti pasiėmė sau mūsų tėvą, tai Dievas ir mūsų šeimai pasirūpins". Šiandien labai

KATALIKIŠKOS SPAUDOS KONFERENCIJA

Kunigų Vienybės pirmininkas prel. Pr. Juras praneša, kad ALR Kat. Federacijos kongreso išvakarėse, spalio 20, penktadienį, Detroit, Mich., LeLand viešbutyje šaukiama katalikiškų spaudos konferencija. Konferencija prasidės 7 val. vak. Įžanginį pranešimą padarys kun. V. Rinšelis, MIC, Draugo dienraščio moderatorių. Kviečiami visi JAV ir Kanados lietuvių katalikų laikraščių bei žurnalų redaktoriai, o jeigu gali atvykti — ir administratoriai. Bus apžvelgiama dabartinė kat. spaudos padėtis, jos platinimas ir bendras nusistatymas principiniais klausimais.

sunku įsivaizduoti jaunos naulės su šešiais mažais vaikais padėtį angliškų kasyklų rajone, kai jau yra prabėgę 65 metai. Tada nebuvo nei kompensacijos įstatymo, nei pensijos, nei kitokios pagalbos patekusiems į vargą.

Mūsų vyriausias brolis Balys tuomet tapo mums tėvu ir šeimos rūpintoju. Jis buvo mums labai geras, su didele iniciatyva, energingas ir labai rūpestingas. Jis negalėjo lankyti mokyklos dienom, kaip visi jo amžiaus vaikai. Vos devynių metų būdamas, jis turėjo dirbti angliškų kasyklose, kad padėtų mamai išlaikyti šeimą. Tai pati juodžiausia dėmė šio krašto istorijoje, kada šio amžiaus vaikai turėjo dirbti taip sunkų darbą. Bet mūsų Balys nenusimėnė ir kai jam jau buvo 16 metų, angliškų kasyklų technika buvo pažengusi į priekį, ir Balys vairavo elektra varomą angliškų vežimėlį.

Darbininkų streikus Balys išnaudojo mokslui. Mama buvo jam daug pasakojusi apie šventųjų gyvenimus, Lietuvos istoriją, poeziją, gražias pasakas, mokė kalbų — lenkų, rusų, lotynų. Mamos išmokytus eilėraščius Balys atsiminė iki pat savo mirties. Iš pat mažens būdamas labai draugiškas, įsigijo daug simpatijų ir pas svetimtaučius. Jaunų dienų draugas buvo Pensilvanijos vyriausio teismo teisėjas George W. Maxey, kuris dažnai aplankydavo Balį Chicagoje. Prel. J. V. Miliauskas nuo pat jaunystės ar-

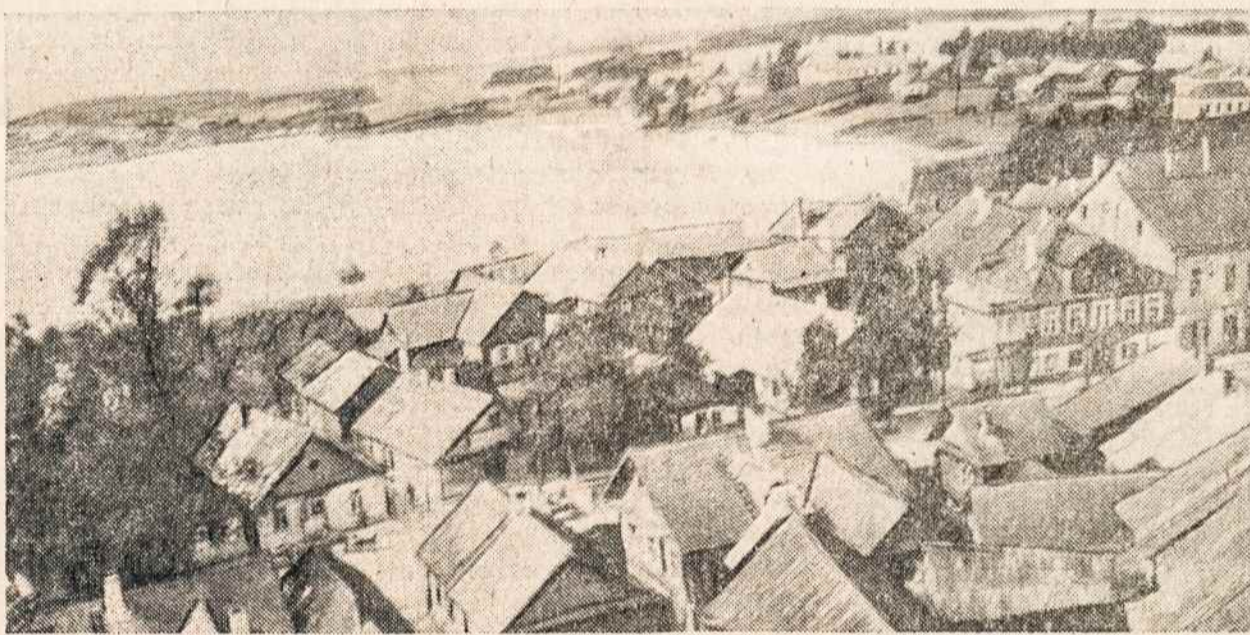
timai draugavo su velioniu broliu Baliu.

Balys, aš ir mūsų sesuo Amelija dirbome, o mama rūpestingai taupė mūsų uždarbius, kad vėliau Balys galėtų santuokai panaudoti mokslui. Tuo tarpu palaikė artimus ryšius su mokytojais ir iš jų gautas knygas uoliai skaitė.

ADV. BALYS MASTAUSKAS, g. 1889 III 13 — m. 1951 VIII 16.

Vieną dieną, kai dar buvo 16 metų, mūsų brolis grįžo anksti iš darbo ir pasisakė mamai, kad jį nežinia dėl kurios priežasties atleido. Mama tuojau pat liepė dėkoti Dievui. Tai ženklas, kad pats laikas pradėti rimtai mokytis. Kiek pasiruošęs mėgino laikyti egzaminus iš aukštesniosios mokyklos kurso. Laimingai pasisekė. Mes su džiaugsmu palydėjome jį į teisių mokyklą Detroito. Po kelių metų laimin-

TRAKŲ miestelis 1914 m.

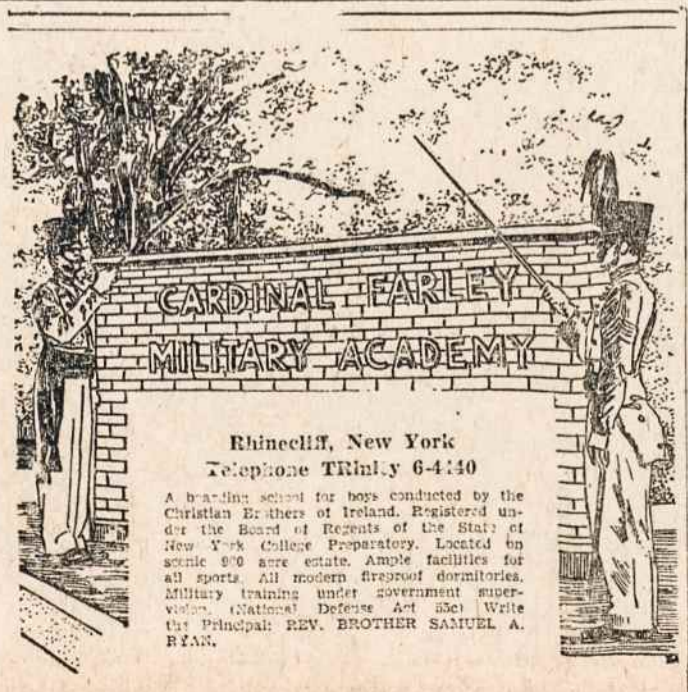
Žmones patraukė lietuviški pamokslai ir giedojimas

HOMESTEAD, PA.

Sv. Petro ir Povilo lietuvių bažnyčioje labai gražiai praėjo 40 valandų atlydai. Pamokslus lietuviškai sakė kun. J. Girldis ir kun. V. Karaveckas, angliškai — Fr. Richard O'Malley, C.S.S.R. Vakarais buvo kalbamas rožančius, vadovavo Altoriaus Garbinimo dr. ja. Po rožančių buvo giedamos lietuviškos giesmės. Jos patraukė daug žmonių. Pirmą ir antrą atlydų dieną dalyvavo beveik vieni lietuviai, o paskutinįją sudarė daugumą; buvo apie 30

kunigų. Nors oras buvo karštas, bet žmonių buvo prisikimšę. Lietuviai džiaugėsi, kad vėl išgirdo giesmes ir pamokslus lietuviškai. Taip buvo patvarkęs kleb. kun. F. Plantis. Parapičiai už tai jam dėkingi. Parapijoje būtų gera turėti Lietuvos vyčius, kaip yra kitur. Nors būtų kiek darbo sudaryti vyresniųjų ir jaunesniųjų kuopelės, bet tas darbas apsimokėtų.

A. Z.

Rhinecliff, New York
Telephone TRInity 6-4140

A training school for boys conducted by the Christian Brothers of Ireland. Registered under the Board of Regents of the State of New York. College Preparatory. Located on scenic 900 acre estate. Ample facilities for all sports. All modern fireproof dormitories. Military training under government supervision. (National Defense Act 1950) Write the Principal: REV. BROTHER SAMUEL A. BARK.

gai baigė teisių mokslus ir tuo būdu atsidarė sau kelią į šviesesnį gyvenimą.

Visa to meto lietuvių bendruomenė pripažino Balį kaip labai mielą žmogų. Nors Lietuvos neprisiminė, bet visą amžių svajojo ją pamatyti laisvą ir daug ta linkme dirbo. Pirmojo pasaulinio karo metu tarnavo kariuomenėje karininku. Grįžęs iš kariuomenės aplankė beveik visas lietuvių parapijas. Aš gerai prisimenu jo keliones po lietuvių kolonijas Amerikoje su prof. K. Pakštu, prof. J. Eretu ir kitais. Tais pat reikalais buvo siunčiamas užsienin, lankėsi Prancūzijoje ir kitur. Kaip vienintelis tuo metu lietuvis teisininkas vedė derybas Lietuvos reikalais su lenku Paderewski, kalbėjosi su prezidentu Wilsonu ir kt.

Mūsų šeimai ir artimiesiems Balys turėjo daug geros įtakos. Jo paveikti mes išsaugojome visas lietuvių tradicijas, sukūrėme lietuviškas šeimas. Iš mano dešimties vaikų tik vienas sukūrė šeimą su nelietuviu. Aš esu labai dėkingas broliui Baliui už paskatinimą ir pagalbą išleisti į mokslą vaikus.

Aš manau, kad mūsų brolis advokatas Balys Mastauskas užsipelnė, kad šioje vietoje jį prisiminčiau, kaip labai taurų lietuvių patriotą, gerą kataliką, kuris mokėjo būti modernus ir išlaikyti visas tautines tradicijas, būti geras katalikas ir plataus masto žmogus, būti geru amerikonu ir išlikti tikru lietuviu. Teilsisi ramybėje.

Veronika Kavalaišienė - Mastauskaitė, Dalton, Pa. R. D. 2

PARK-HILL REALTY

REAL ESTATE & INSURANCE
84-17 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN 21, N. Y.
Virginia 3-1477

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite viškeriopa apsisaugoti; čia valstybinių mokesčių - taksų blankai užpildomi.

ALBERT F. PETERS - Petrauskas

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

S & G MEAT MARKET

buvusi

J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
Home-Made Bologna

ANTANAS VAITKUS, vedėjas
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS

Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

Lietuviškų produktų:

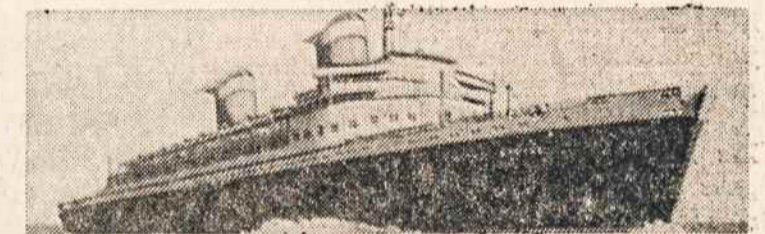
DUONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ

PETRO LISAUSKO

krautuvė

64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087

Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviam
Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance

— HAVEN REALTY —

Kelloniū būras lėktuvais ir laivais. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — P pinigų investacijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kainomis.

Tel.: APplegate 7-0349

Sav. V. ZELENIS

BANGA TELEVISION

34-23 FULTON STREET

BROOKLYN 8, N. Y.

NAUDOKITES PROGA!

- Fedders (geriausias rūšies) oro vėsintuvas. Žemiau sezono kainos
- 40% nuolauos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
- 50% atlyginimai apšildymui įvairiems Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI

Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniu

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko

Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

GYDYMAS BIČIŲ NUODAIS

DR. A. GRIGAITIS

Gydymas bičių nuodais jau buvo žinomas gilioje senovėje. Juos vartojo liaudies medicina. Dabar ir mokslinė medicina susidomėjo medum, bičių nuodais, bičių pieneliu.

Bitės turi geluonį, kuris lengvai perlemda per žmogaus ar gyvulio odą ir ten leidžia nuodus. Pas darbininkes ir pas motines kūno užpakalyje yra tas geluonis ir dvi liaukelės, kuriose gaminami nuodai. Yra ir rezervuaras, kuriame nuodai susitelkia.

Geluonies galas dantytas, ir bitė įgelus nebegali jo ištraukti. Norėdama pakilti, ji iš kūno ištraukia geluonį su visom nuodingom liaukelėm. Tada pakyla ir vėl krinta. Įgelus geluonis lenda gilyn ir ten išlieja nuodus. Norint susilpninti nuodų veikimą, įgelus tuoj pat reikia ištraukti geluonį iš odos paviršių. Nuodų veikimą galima susilpninti, įgelimo vietą sute-

pus lekiančiuoju spiritu arba degtine.

Tuose atvejuose, kada bičių įgelimas naudojamas gydymui, geluonį palikti odoje apie 5-10 minučių, kad visi nuodai iš liaukelių patektų į odą.

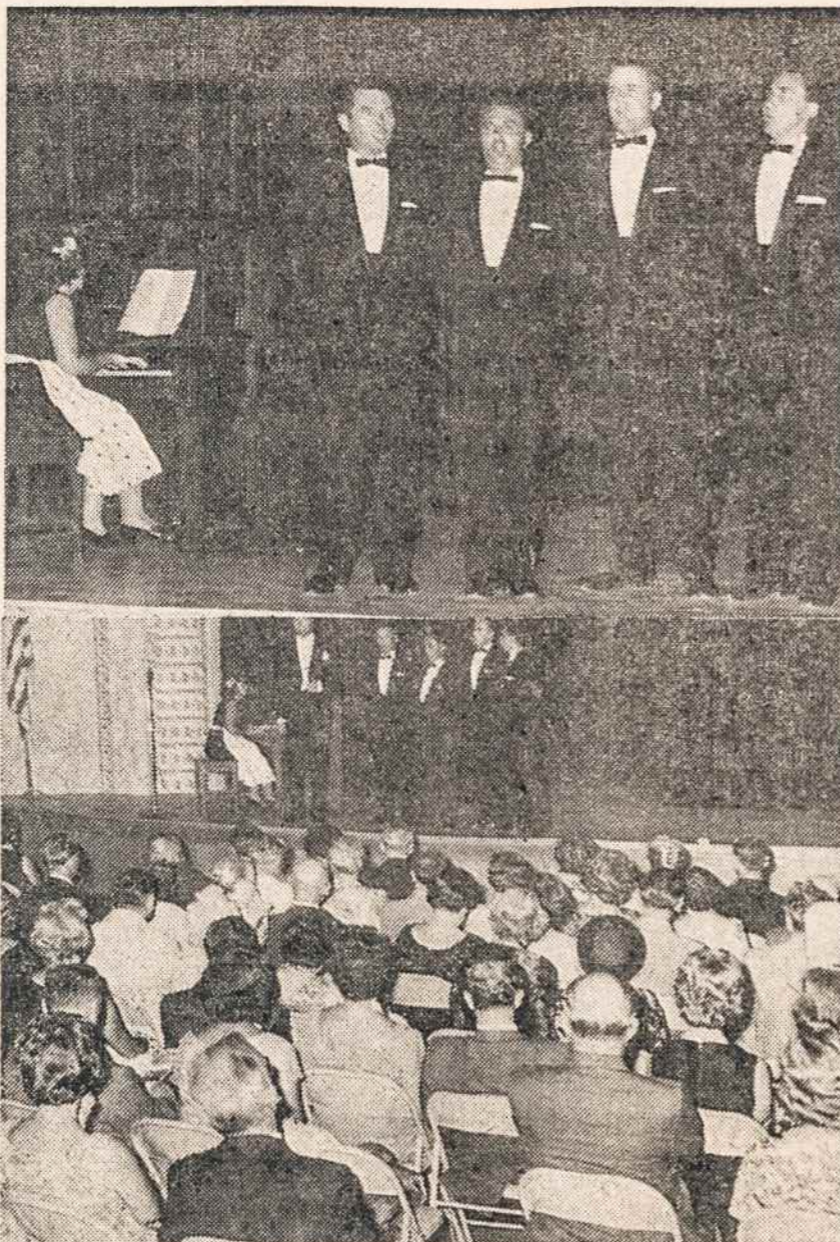
Bičių nuodai įvairiems mažiems gyvuliams yra stiprūs nuodai. Pelė nuo jų žūsta. Tie nuodai savo sudėtimi panašūs į gyvačių nuodus. Didelis sugėlimas kartais ir žmogui yra pavojingas, gali būti mirties priežastimi. Bičių nuoduose yra daug magnio, kuris paraližuoja nervų centrus, nedidelis vario kiekis ir kitų dalykų. Baltimnėje nuodų dalyje rasta toksinų, kurie gali išsukti raudonųjų kraujo kūnelių sukrikimą, ir neigiamai veikia kraujo spaudimą (kraujo spaudimas krinta). Be to, bičių nuodai turi fermentų, kurie neigiamai veikia visą organizmą.

Bičių nuodų veikimas į žmogaus organizmą gana sudėtingas. Tai priklauso nuo įgelimo kiekio, nuo įgelimo vietos, nuo žmogaus jautrumo. Kai kurie žmonės yra labai jautrūs bičių įgelimui. Būna atsitikimų, kad nuo kelių įgelimų gali būti sunkus apsinuodijimas: nusilpimas, vėmimas, svaičulytis ir net sąmonės netekimas. Pas bitininkus dėl dažnų įgelimų atsiranda imunitetas — atsipyrimas prieš tuos nuodus.

Yra buvę atsitikimų, kad nuo vienos bitės įgelimo žmogus mirė. Labai pavojingas įgelimas į akį. Bičių nuodai veikia kraujo sistemą, pulsą, veikia virškinimo traktą, sukelia kartais viduriavimą, veikia kvėpavimą, nervų sistemą.

Gydymui tie nuodai vartojami prie kai kurių ligų. Nustatyta, kad bičių nuodai gali sumažinti ir pašalinti skausmus, sumažinti kraujo spaudimą, sumažinti kraujyje cholesterolio kiekį, kuris yra arterijų sklerozės priežastimi. Gali padidinti organizmo darbingumą, atsparumą.

Bičių nuodus dažniausiai naudoja prie reumatinių ir sąnarių susirgimų, prie neuralgijų, prie stuburkaulio, prie kraujo gyslių susirgimų. Statistiniai duomeniai rodo gana sėkmingą pagijimą. Gydymo metu pasireiškus kokiai nors neigiamai organizmo reakcijai, reikia sustabdyti patį gydymą. Bičių nuodais gydymą gali praveisti tik gydytojas. Nuodai vartojami

LOS ANGELES, Calif. rugsėjo 10 Lietuvos dienos koncerte dainavo sol. J. Vanzelis iš Chicago ir Dainos vyrų kvartetas, vad. muz. P. Armono. Akomp. R. Apeikytė. Nuotr. L. Kančausko.

Naujai atvykusių nauja apylinkė

Rastatte, Vokietijoje, ir artimoj apylinkėje gyvena nemažai neseniai iš Lietuvos atvykusių lietuvių. Rugsėjo 27 įvyko steigiamas apylinkės susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 60 žmonių.

Susirinkimui vadovavo krašto valdybos narys E. Simonaitis. Išrinkta apylinkės valdyba ir kontrolės komisija. Apylinkės valdybos pirmininkas yra J. Rugulis. Susirinkime dalyvavo ir kun. A. Bernatonis, tarp kitų suteikęs žinių apie Balfą. Prieš steigiamąjį susirinkimą įvyko katalikų bažnyčioje pamaldos, kurias atlaikė T. Bernatonis. Tai pirmas kartas

istorijoje, kad šioje bažnyčioje buvo pamaldos, prarastos lietuvių kalba. Po oficialios dalies įvyko pobūvis, kuriame suskamba gražios mūsų dainos. Malonu buvo klausytis jaunų ir stiprių balsų, nes, kaip išimtis, tenai yra jaunesiojo amžiaus. P. Rugulis yra padaręs sugestijų vietoje įsteigti chorą. Reikia tik dirigento. Prie šios apylinkės prisijungė ir Offenberge gyvenantieji lietuviai.

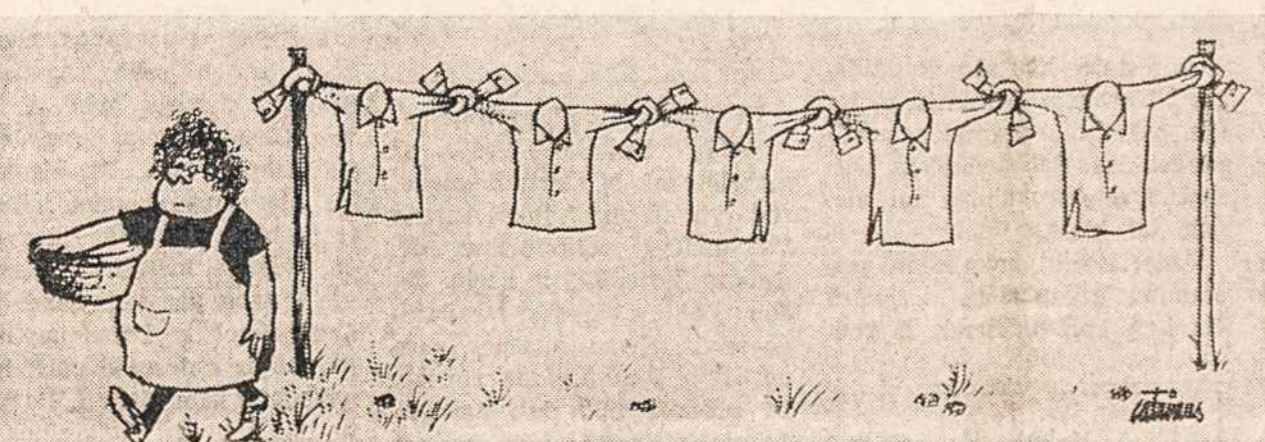
(PLB VKV Inf.)

Planas ir jo vykdymas

Kauno turbinų fabrikas "Pergalė" pagal planą turi pristatyti 1961 Šiaulių dviračių fabriku 91.5 toną motorų dalių. Ligi liepos 1 pristatė tik 87 kl. Panašiai veikia Kauno geležies fabrikas "Neris", Kauno "Elektra", Šilutės "Apvija".

Geriausiai

apie 1961 metų įvykius nusimanyti, jeigu DARBININKA skaitysi.

PRAKTIŠKA vokiečių šeimininkė.

Darbininkui paremti aukojai

Po 10 dol. P. Sankaitis ir P. Sucas, Brostol, Conn.

Po 5 dol.: O. Radzevičienė, New Britain, Conn., P. Jasiukonis, New Haven, Conn., A. Biela, New York, N. Y., J. Klemejerienė, Woodhaven, N. Y., T. Brazionis, Jamaica, N. Y.

Po 4 dol.: A. Blechertaitė ir A. Arlickas, Maspeth, N. Y., V. Janušas ir P. Elvys, Ozone Park, N. Y., F. Kurmis ir M. Pukas, Woodhaven, N. Y., P. Pagojus, Jamaica, N. Y., A. Vikriškas, St. James, N. Y., M. Bučinskis, Bronx, N. Y., Z. Krištaponis ir K. Silvinskas, Phila., Pa., S. Martišauskas, Brighton, Mass., S. Griezė, Dorchester, Mass., V. J. Burdulis ir P. Maseivienė, Worcester, Mass., A. Zizminskas, Racine, Wisc., kun. S. Morkūnas, Sioux City, Me., A. Bepirštis, Baltimore, Md., S. Damulis, Canoga Park, Calif., V. Kazlauskas, Inglewood, Calif., V. Arnastauskaitė, Cleveland, Ohio.

Visiems aukotojams reiškia nuoširdžią padėką

Darbininko administracija

Bostono Balfio vajuos aukos

Bostono Balfio syriaus pastango- mis, vadovaujant specialiam komitetui, kuriam pirmininkavo St. Santvaras, paminėta baisių trėmimų į Sibiją dvidešimties metų sukaktis. Trėmimų aukoms paremti suaukota 1,037 doleriai. Stambesnės aukos: Pr. Pr. Virmauskis ir Lietuvių Pileičių Draugija — po 50 dol., A. O. Andriulionis — 40, inž. J. Mikalauskas — 35, J. Kapočius — 27, Liet. Inž. Archit. S-gos skyrius, dr. J. Mikal, N. N., lietuvių mišrus choras — po 25 dol., A. S. Santvarai — 16, dr. S. J. Jasaitis, A. J. Januškevičiai, Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkė — po 15, dr. inž. J. Gimbutas, A. Matiška — po 12, inž. K. Kriščiukaitis — 11.

Po 10 dol. aukojai: SLA 365 kuopa, Tėvynės Mylėtojų Dr-jos skyrius, sv. Petro parapijos choras, Lietuvių Mokytojų dr-jos skyrius, Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos skyrius, Vilniečių S-gos skyr., P. Blinštrub, P. Viščinis, prof. J. Končius, J. Vembrė, K. Merkys, M. Kavaliauskas, A. Urinauskas, inž. A. Rasys, P. M. Lemberčiai, K. Balta, dr. A. Kriščiukėnas, dr. G. A. Stapulionis, Br. Paliulis, A. Mažiulis, V. Stelmokas, inž. J. V. Dabrila, O. A. Martišauskai, S. V. Minkai, W. Jasukonis, J. Jonuška.

Laisvės Varpas — 7,50 A. Puskalaitis, J. Tunia, S. Jurgelevičius — po 7 dol. P. Ausiejus, P. Jančauskas, J. Senda, J. V. Vaičiūrgis, P. Verbickas, M. Šimanavičius, P. Žickus — po 6 dol.

Po 5 dol. aukojai: Pr. Račkauskas, S. Jankevičius, E. Achenbachaitė, P. Pliksnys, J. Adomavičienė, inž. J. Kriščiukaitis, J. Kačinskis, M. Bratėnienė, J. Uplienė, F. Kirša, dr. B. Baškys, ponis N. N., A. Girnius, A. Neviera, inž. P. Paliukonis, inž. Manomaitis, P. Vaičiūrgis, inž. S. Gruzdas, A. Namaksy, J. Kiliulis, P. Trybė, J. Arlauskienė, J. Jurgėlaitis, A. Keršulis, S. Griganavičius, dr. Antanėlis, J. Roman, A. Bričkus, V. Beržinskis, V. Jackūnas, S. Davalga, P. A. Juozapaitis, B. Kruopis, inž. Izbičkas, A. Monkevičius, K. Dusevičius, A. O. Vileniška, J. Jurėnas, A. Strauskas, J. Čegys, inž. E. Cibas, J. Babravičius, Subatkevičiai, adv. J. Young, P. Ketvirtis, R. Bričkus. Kiti aukojai po mažiau.

Visiems aukotojams Vajuos Komitetas nuoširdžiai dėkoja. Balfio skyriui pirmininkauja energingasis Balfio direktorius Antanas Andriulionis.

YOUR BEST INVESTMENT TODAY

IS REAL ESTATE. — Call

AMERICAN HOME REALTY

84-14 JAMAICA AVE.,

Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Hickory 1-5220

(Jamaica Line, Forest Parkway stn.)

WILLIAM J. DRAKE

Licensed Real Estate Broker

VISOKIA INFORMACIJA VELTUI

Pažymėkit apačioj langelyje ženklų ✓ ir grąžinkite man:

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Avenue

Woodhaven 21, N. Y.

- Noriu pirkti namus
- Noriu parduoti savo nuosavybę
- Noriu nebrangios apdraudos

Pavardė

Adresas

REPUBLIC Liquor Store, Inc.,

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Tel.: EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės

INSURANCE - REAL ESTATE

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Avenue

Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 6-1800

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia 23, Pa.

POplar 5-4110

CARROL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS

74 Providence Street WORCESTER, MASS

PL 4-6757

PL 4-1165

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis

— naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą

Edward A. Zigas FUNERAL HOME

540 East Street, New Britain, Conn.

Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn

J. F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS CHICAGOJE

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue — Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South Calif. Ave. — Tel. LA 3-0440 - 9852

Ambulance, traukimas dieną ir naktį

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

CRANE

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NEŠA INVESTAVIMO SĄSKAITOS

Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 8 p.p. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p.p. SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d.; Trečiad. uždaryta.

Kam eiti pas svetusius?

— Jei pas savus yra

TRYS ĮSTAIGOS VIENAME NAME

- A. Namų pirkimo - pardavimo ir apdraudos
- B. Kelionių ir pakietų persiuntimo
- C. Advokato

1. Čia Tamstos rasite didelį pasirinkimą namų, sklypų, apartamentų ir taipogi žemiausiomis kainomis padaryti reikalingą apdraudą ir taksus.
2. Čia Tamstos galėsite pasiūsti į Lietuvą ir kt. kraštus netik nuosavų daiktų pakietus, bet ir prieinamiausiomis kainomis pasirinkti aukščiausios rūšies angliškių ir kitokių medžiagų.
3. Čia Tamstos gausite iš žymaus advokato teisinius patarimus ir palankiausiomis sąlygomis Jūsų bylų vedimus.

A. PETERS (Petrauskas) — PARK HILL REALTY — VI 3-1477
DR. A. ZARSKUS — Baltic Parcel Service - Travel Bureau — VI 6-3330
Advokatai GREY & GREY — Law Offices — VI 6-7040

84-17 JAMAICA AVENUE, WOODHAVEN 21, N. Y.
(Prie pat Jamaica traukinio sustojimo vietos — Forest Parkway)

Šį mūsų adresą prašome išsikirpti ir pasaugoti, kad reikalui esant lengvai surastumėt.

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Studentų ateitininkų draugovės pirmas po vasaros atostogų susirinkimas bus rugsėjo 23, šeštadienį, 7 v. v. kolegos A. Šaulio namuose, 420 12 Ave., Paterson, N. J. Bus diskutuojama ateinančių metų veikla. Po susirinkimo vaisės ir pasilinksminimas. Visi daugovės nariai ir kandidatai kviečiami dalyvauti.

Kun. Juozas Dambruskas, MIC, Marianopolio vienuolyno viršininkas, pereitą ketvirtadienį buvo atvykęs į New Yorką ir išvydė į Argentiną misijų darbams kun. K. Černiauską, MIC. Ta proga aplankė pranciškonų vienuolyną ir Darbininko redakciją.

Dr. Bronius Nemickas su šeima, reikšdamas užuojautą Audėnų šeimai dėl tragiškai mirusios dukters Juditos, vietoj gėlių vainiko paaukojo Balfo šalpos reikalams 15 dol.

Aidų žurnalo poatostoginis numeris baigiamas spausdinti ir kitą savaitę bus išsiuntinėtis skaitytojams.

ALR Katalikų Federacijos 36-sis kongresas šaukiamas spalio 21-22 dienomis, Leland viešbutyje, 1701 Cass Ave., Detroit, Mich. Katalikų Federacijos centro valdyba prašo visus K. Federacijos skyrius iki spalio 1 išrinkti kandidatus į naują centro valdybą ir jų sąrašą su adresais prisiųsti centro valdybos sekretoriui kun. V. Dabušiui, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Visi atstovai, vykstantieji į kongresą, iki spalio 14 prašomi pranešti vardą, pavardę ir kokią organizaciją atstovauja tuo pačiu aukščiau minėtu adresu. Kongresui sveikinimus ir auksas siųsti kongresui rengti komiteto pirm. Ralph Valatki, 15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Rudens ekskusija autobusu į Auriesville, N. Y., ir į Howes Caverns, organizuojama Darbininko administracijos, įvyksta spalio 15. Tą dieną 7 v. T. pranciškonų koplyčioje bus mišios, po jų tuoj išvažiuoja autobusas. Kelionės reikalais kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, tel. GL 5-7281, vakarais GL 5-7068.

Išnuomuojamas butas 5 gražių kambarių East New Yorke prie gero susisiekimo. Butas su visais patogumais. Pageidaujama senesnio amžiaus nuomininkų. Skambinti HY 8-5607.

— Muz. Petras Armonas, gyvenęs Santa Barbara, Cal., atvažinėja į Los Angeles iš už 100 mylių vesti repetitijas naujai susiorganizuotam vyrų kvartetui "Daina".

A. L. V. S. Ramovė New Yorko skyrius spalio 28 rengia JAV rytinio pakraščio Ramovės skyrių suvažiavimą Brooklyne, kurio tikslas paskatinti skyrių bendradarbiavimą ir pagyvinti sąjungos veiklą.

Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas šiais metais bus lapkričio 25 d. Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne. Minėjamą ruošia New Yorko ramovėnai.

Walter Turulis praneša, kad jo žmonos Natalijos 23 metų mirties sukakties proga mišios su egzektivomis bus atlaikytos pranciškonų koplyčioje Brooklyne rugsėjo 25 d.

Salomėja Narkeliūnaitė spalio 8 Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Toronto skyriaus susirinkime rodys filmą iš savo kelionės į Lietuvą. Taip pat su filmu aplankys ir Hamiltono lietuvių koloniją.

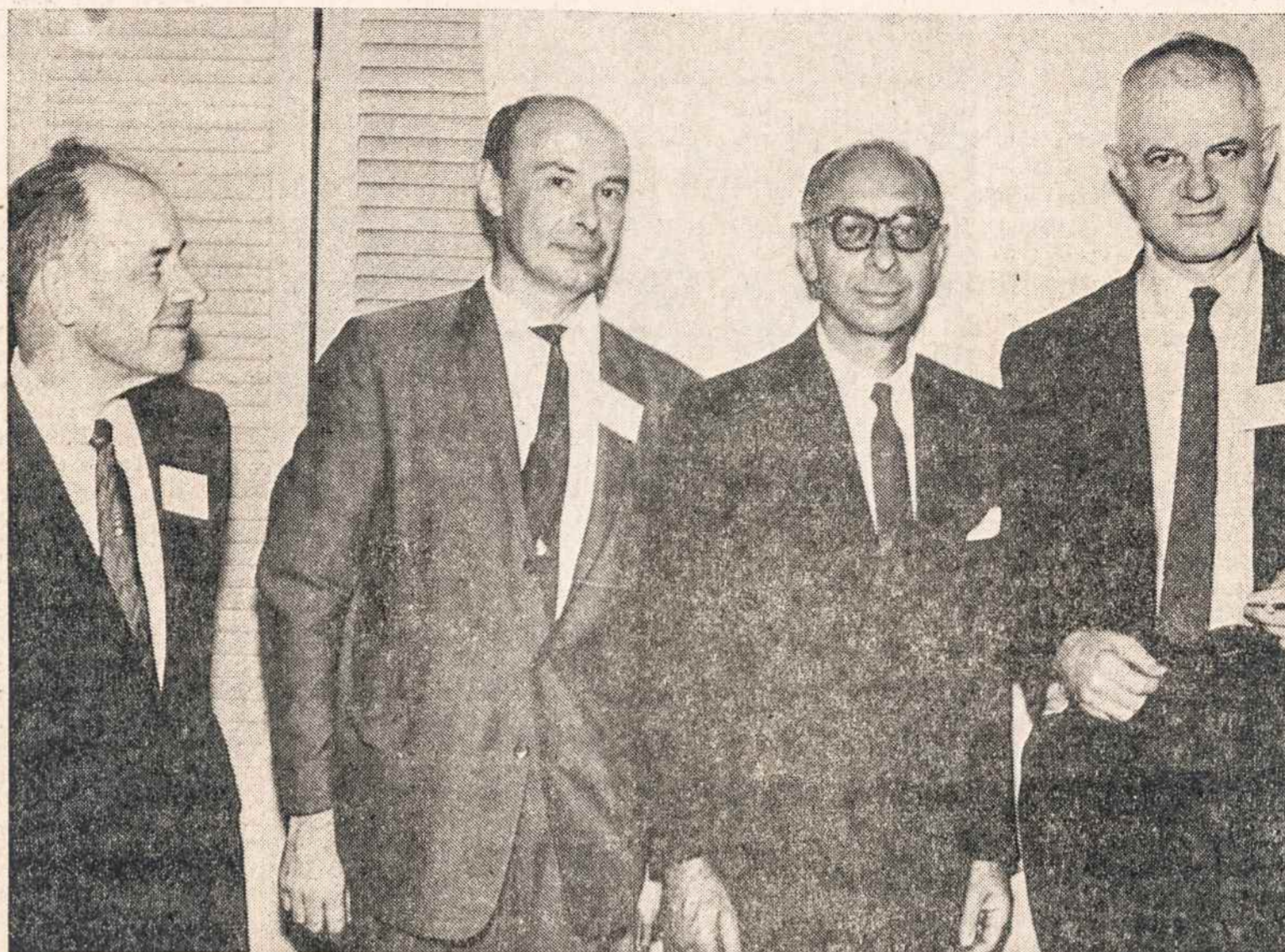
Antanas Smetona šiais metais baigė New Yorko Mannes muzikos kolegiją. Jis yra pianistas ir jau pasižymėjo įvairiose koncertuose.

Dr. Aldona Šlepetytė, vasarą praleidusi Paryžiuje pas seserį Birutę Venckuvienę, grįžta į New Yorką. Ji dėsto Columbijs universitete.

Lituanus nr. 21 1961 atspausintas ir išsiuntinėtis skaitytojams. Numeris skirtas M. K. Čiurlionio 50 metų mirties sukakties paminėti. Straipsniuose paličiama velionies biografija ir kūryba. Numeris iliustruotas M. K. Čiurlionio kūriniiais. Pirmame puslapyje paskelbta pora ištraukų iš laiškų Romain Rolland ir Bernhard Berenson apie M. K. Čiurlionį. Toliau George M. A. Hanfmann rašo apie Čiurlionį kaip tapytoją, Aleksis Rannitas — Čiurlionis simbolistas, Vyacheslav Ivanov — Čiurlionis ir sintezės problema mene, Raymond F. Piper — Kosminis menas M. K. Čiurlionio kūryboje, Vladas Jankūbėnas — M. K. Čiurlionis kompozitorius. Gale sudėtos straipsnių autorių nuotraukos.

Darbininko nauji skaitytojai:
J. Savitskas, Hartford, Conn.
A. Samson, Los Angeles, Calif.
S. Pundzevičius, Great Neck, N. Y.
M. Mackevičius, Chicago, Ill.
D. Vaičiūnas, Brooklyn, N. Y.
Nuosirdžiai sveikiname naujus skaitytojus. Naujiems skaitytojams Darbininkas papigintas ligi š. m. galo 2 dol., vieneriemetam 5 dol., šiem ir 1962 metam 7 dol.

Darbininko administracija

LIETUVIAI žurnalistai dalyvavę L. J. Lefkowitz garbei suruoštuose pietuose. Iš k. į d. VI. Barčauskas P. Jurkus, Louis J. Lefkowitz ir J. Tysliava.

PAS RESPUBLIKONŲ KANDIDATŲ Į MAYORUS

Jau artėja New Yorko miesto majoro rinkimai. Demokratų ir respublikonų partijos išsijudino rinkiminei propagandai. Rugsėjo 14 respublikonų rinkiminis komitetas sukvieta New Yorko leidžiamųjų svetimo kalbom laikraščio redaktorius korespondentus priešpiečių į Jansse's restoraną. Dalyvavo per 60 asmenų. Iš lietuvių: V. Barčauskas, P. Jurkus, J. Tysliava.

Susitkęs tiek daug laikraštinių, redaktorių, net nustembi, kiek New Yorke leidžiama laikraščių svetimomis kalbomis. Čia lankosi mandagus kinietis ir, užmiršęs savo krašto papročius, stveriasi amerikoniškų gėrimų. Prie jo atsiranda ir kitas kinietis ir sučiauska sava kalba. Daugiausia susirinko Europos kalbų laikraštinių. Atskirai juos iš plaukų spalvos, iš pavarde. Antai visus priiminėja juodais plaukais vyras, graikas, graikų laikraščio leidėjas ir redaktorius. Čia pagyvenęs norvegas, švedas, vengras, prancūzas, rumunas, rusas.

MIRĖ V. NORVAIŠAITĖ

Brooklyne rugpiūčio 29 mirė a. a. **Veronika Norvaišaitė**, gimusi Skilvionių km., Joniškio par., Šiaulių apskr. Prieš pat pirmąjį pasaulinį karą atvyko Amerikon pas seserį Narvydienę į Brooklyną. 1915-16 dalyvavo Apreiškimo parapijos kanklių chore, kuriam vadovavo vargonininkas Diržys. Nepriklausomą Lietuvą atkuriant, gausiai aukojo visiems lietuviškiems tautos reikalams. 1926 buvo parvykusi apsilankyti tėviškėje ir pasidžiaugti nepriklausomos Lietuvos gyvenimu. Antrąjį pasaulinį karą išvengė, atsirasdus mūsų tremtiniam Vokietijoje ir kitur, kiek galėdama juos šelpė, o atvykusiems į šią šalį stengdavosi padėti. Velionė mėgdavo skaityti knygas ir laikraščius. Buvo Darbininko skaitytoja ir rėmėja. Nuliūdime paliko seserį ir svainį Narvydus Brooklyne, seserį ir svainį Laurinaičius ir pusseserę E. Bagdonienę Sunderland, Mass, pusbrolius Paterson ir Chicagoje, dvi seseris, brolių ir daug giminių Lietuvoje.

Mirė rugpiūčio 29. Palaikoma iš Apreiškimo parapijos bažnyčios šv. Jono kapinėse rugsėjo 2. Buvo sulaukusi 61 metų.

Ant stalo, kur sėdi kandidatas į New Yorko miesto majorus, pastatytas dramblys, partijos ženklas. Patį kandidatą Lefkowitz nuolat kalbina tai vienas, tai kitas. Amerikiečiai moka tokius priėmimus organizuoti, — nėra čia ilgų kalbų. Vienas iš ren-

Amatavieną su cigaru dantyse. Ramus stovi prie sienos. Nejuda. Turiu: tas tufti būti vokiečių dienraščio Staats Zeitung und Herold leidėjas. Į Ameriką atvykęs jau senokai, prieš 40 metų. Lietuvius pažįsta, jo brolio žmona lietuvė. Tas brolis gyvena Montello, Mass. Tuoj imasi pasakoti, kaip dažnai ten lankosi ir prisivalgo lietuviškų valgių. Atsiranda ir lenkų laikraštinių. Vienas jų, su vokiška pavarde, pajutęs sentimentus lietuviams, pradeda nuo unijos laikų. Ir jais baigia, nes tvarkariai kviečia prie stalo.

Ant stalo, kur sėdi kandidatas į New Yorko miesto majorus, pastatytas dramblys, partijos ženklas. Patį kandidatą Lefkowitz nuolat kalbina tai vienas, tai kitas. Amerikiečiai moka tokius priėmimus organizuoti, — nėra čia ilgų kalbų. Vienas iš ren-

Amatavieną su cigaru dantyse. Ramus stovi prie sienos. Nejuda. Turiu: tas tufti būti vokiečių dienraščio Staats Zeitung und Herold leidėjas. Į Ameriką atvykęs jau senokai, prieš 40 metų. Lietuvius pažįsta, jo brolio žmona lietuvė. Tas brolis gyvena Montello, Mass. Tuoj imasi pasakoti, kaip dažnai ten lankosi ir prisivalgo lietuviškų valgių. Atsiranda ir lenkų laikraštinių. Vienas jų, su vokiška pavarde, pajutęs sentimentus lietuviams, pradeda nuo unijos laikų. Ir jais baigia, nes tvarkariai kviečia prie stalo.

Amatavieną su cigaru dantyse. Ramus stovi prie sienos. Nejuda. Turiu: tas tufti būti vokiečių dienraščio Staats Zeitung und Herold leidėjas. Į Ameriką atvykęs jau senokai, prieš 40 metų. Lietuvius pažįsta, jo brolio žmona lietuvė. Tas brolis gyvena Montello, Mass. Tuoj imasi pasakoti, kaip dažnai ten lankosi ir prisivalgo lietuviškų valgių. Atsiranda ir lenkų laikraštinių. Vienas jų, su vokiška pavarde, pajutęs sentimentus lietuviams, pradeda nuo unijos laikų. Ir jais baigia, nes tvarkariai kviečia prie stalo.

C. A. Voket - Vokietaitis
ADVOKATAS
41 — 40 74th St.
Jackson Heights, N. Y.
Tel. Newton 9-6620

Stephen Bredes, Jr
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APligate 7-7083

leško giminių. Stefanija Čižauskaitė - Gadeikis, kilusi iš Zemaitijos, labai svarbiu reikaliu ieško savo giminių. Giminių prašomos atsilepti adresu: St. Čižauskaitė - Gadeikis, 99 Beach St., Manchester, N. H.

JUDITAI AUDĖNAITEI
tragiškai žuvus, tėveliams ir sesutei nuosirdžiai užuojautą reiškia
Maironio mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas

JUDITAI AUDĖNAITEI
tragiškai žuvus, tėveliams ir sesutei nuosirdžiai užuojautą reiškia
Maironio mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas

JUDITAI AUDĖNAITEI
tragiškai žuvus, tėveliams ir sesutei nuosirdžiai užuojautą reiškia
Maironio mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas

BOSTONO ŽINIOS

Liet. Enciklopedijos XXIV tomas jau baigtas spausdinti ir pradamas siuntinėti prenumeratoriui. Šį tomo redagavo prof. dr. J. Puzinas. Prideda žodžių "Prezidentas Smetona" (Lietuvos laivas) ir baigiasi "Raudondvario pastoge". Labai gausu lituanistikos: geografijos, istorijos, literatūros, biografijų. Sekantį XXV tomo redaguoja prof. Pr. Čepėnas. Yra taip pat renkamas iš eilės išleistas XV t., kuris apima Lietuvą; jį redaguoja prof. dr. V. Maciūnas.

Prof. dr. Juozas Eretas, atvykęs iš Sveicarijos, Bostono lietuvių bendruomenės pakviestas, padarys pranešimą spalio 7, šeštadienį, Tautinės Sąjungos namuose, 7 v. v. Spalio 8 paskaitai pakviestas į New Yorką.

Melrose simfoninis orkestras, kuriam diriguoja kompoz. Jeronimas Kačinskas, šiemet ketina aplankyti ir kitas vietas. Dabar ruošiasi pirmam šio sezono koncertui, kuris bus lapkričio 15 Melrose Memorial salėje.

Šv. Petro parapijos choras po atostogų savo repetitijas pradeda rugsėjo 21 d. 7 val. vak. Choro vedėjas kompoz. J. Kačinskas ir prel. Pr. Virmauskis labai prašo daugiau įsijungti į chorą. Sakoma, "kas gieda, dvigubai meldžiasi", o mum yra svarbu dar lietuviškai giedoti ir melstis. Labai jau liūdina, kai ir didesnėje parapijoje nebėlika kam giedoti. Dar būtų liūdinau, kai sudaromos sąlygos, kai dirigentu yra žymus muzikas ir kompozitorius, o pritrūktų choristų. Manome, kad Bostonas dar turi savigarbos, ryžties ir balsų.

Dail. J. Dobkevičiūtės-Paukštinės kūrinių paroda dar galima aplankyti. Paroda atidaryta rugsėjo 17, sekmadienį, Tautinės Sąjungos namuose (484 E. 4th). Truks ligi ateinančio šeštadienio, rugsėjo 23. Paroda atidara nuo 6 iki 9 val. vak. Dailininkė yra gimusi Liepojoje, kur prieš I pas. karą buvo didelė lietuvių kolonija. Mokėsi Kaune ir Paryžiuje. Gyvena Chicagoje.

Dr. J. Girnius pastebi, kad Darbininko birželio 20 d. numerį apie skulptoriaus A. Mončiaus parodą įsivėlusį klaidą: parodoje buvo išstatyti jo skulptūros kūriniai, o ne nuotraukos.

Dr. J. Girnius pastebi, kad Darbininko birželio 20 d. numerį apie skulptoriaus A. Mončiaus parodą įsivėlusį klaidą: parodoje buvo išstatyti jo skulptūros kūriniai, o ne nuotraukos.

Dr. J. Girnius pastebi, kad Darbininko birželio 20 d. numerį apie skulptoriaus A. Mončiaus parodą įsivėlusį klaidą: parodoje buvo išstatyti jo skulptūros kūriniai, o ne nuotraukos.

Dr. J. Girnius pastebi, kad Darbininko birželio 20 d. numerį apie skulptoriaus A. Mončiaus parodą įsivėlusį klaidą: parodoje buvo išstatyti jo skulptūros kūriniai, o ne nuotraukos.

Dr. J. Girnius pastebi, kad Darbininko birželio 20 d. numerį apie skulptoriaus A. Mončiaus parodą įsivėlusį klaidą: parodoje buvo išstatyti jo skulptūros kūriniai, o ne nuotraukos.

Dr. J. Girnius pastebi, kad Darbininko birželio 20 d. numerį apie skulptoriaus A. Mončiaus parodą įsivėlusį klaidą: parodoje buvo išstatyti jo skulptūros kūriniai, o ne nuotraukos.

RADIJO PROGRAMOS

NEW YORKE ir BOSTONE

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO VALANDA
Direktorius
JOKŪBAS J. STUKAS
WEVD - 1330 kil. 97.9 mg. FM
New York, N. Y.
Šeštadieniai nuo 5 iki 6 val. popiet
Raštinė: 1264 White Street
Hillside, New Jersey
Tel. Waverly 6-3325

BOSTONO LIETUVIŲ RADIJO VALANDA
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sėkmadieniai nuo 11 iki 12 vid.

LAISVĖS VARPAS
Vedėjas
P. VISCINIS
Sėkmadieniai 8-9 val. ryte
AM bangomis 1190 kilociklų
FM bang. 105.7 megaciklų
is
WKOX, Framingham, Mass.

RADIJO PROGRAMA
Seniausia N. Anglijoje
Vedėjas
STEP. MINKUS
Boston, Mass.
WLYN - 1360 kilocycles
Sėkmadieniai nuo 1 - 1:30 val. p.p.

Didžiausias pasirinkimas
New York
VOKIŠKŲ Hi-Fi
GRUNDIG • BLAUPUNKT
SABA • TELEFUNKEN

Nuolaidos
ORO VEŠINTUVAM
Vokiečių Meistrų
patarnavimas
German Hi-Fi Center
1574 3rd Avenue (88 Street)
N. Y. City — AT 9-6609

A. ANDRIUSKEVICIUS
LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Auksas, Sidabras, Deimantai
Laidrodžiai
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

LAI DOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS - Directorius
ALE. BALTRONAS - BALTON
- Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS
- Šalinskas
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteiktam garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER Ave.
PRANAS WAITKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykal. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
mausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

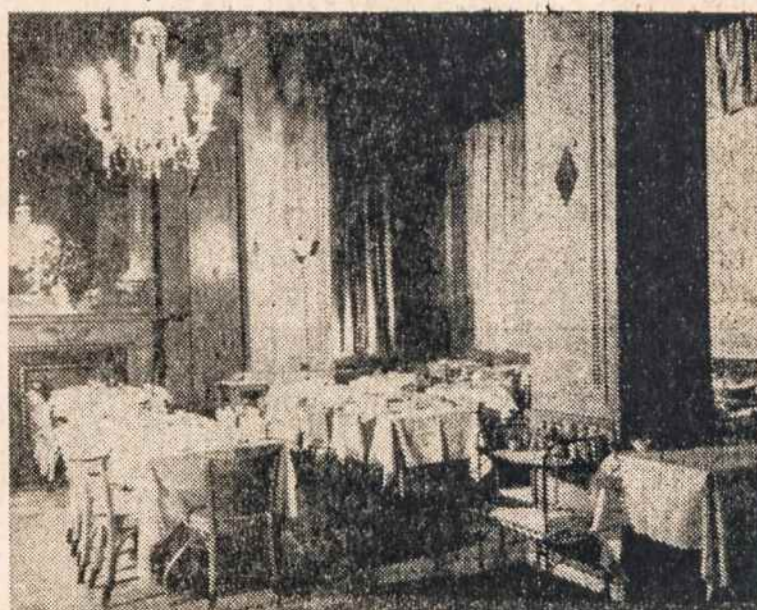
FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y.

Tel. MU 3-2928

GERI PIETŲS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALE NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas